

Samenwerking tussen
Surinaamse en
Nederlandse overheden
en VNG International

Nederlandse gemeenten en Suriname

NEDERLANDSE GEMEENTEN EN SURINAME

Samenwerking tussen Surinaamse en Nederlandse overheden
en VNG International

Den Haag, september 2008

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	5
2. Inleiding	7
3. Opsomming van de activiteiten van Nederlandse gemeenten en VNG International met Suriname	9
4. Voorbeelden van projecten van ministeries en districten in Suriname met verschillende gemeenten en VNG International	17
4.1 Amsterdam: renovatie Fort Nieuw Amsterdam	17
4.2 Amsterdam: ondersteuning directoraat volkshuisvesting	17
4.3 Amsterdam: drinkwatervoorziening en sanitatie in het Binnenland	20
4.4 Den Haag / VNG International: Suriname Districtendag	22
4.5 Den Haag/ VNG International: Kennis Instituut Surinaamse Districten	25
4.6 Spijkenisse: remigratieproject	27
4.7 Rotterdam: training Kansenregisseurs voor de Surinaamse Districten	30
4.8 Rotterdam: ArtRoPa-project	32
4.9 Wederopbouw van het binnenland van Suriname	34
5. Het Suriname Platform	37
6. Samenwerking van het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International	41
Bijlage: adreslijst lidgemeenten en contactpersonen Suriname Platform	46

1. Voorwoord

De afgelopen jaren is er een intensieve samenwerking ontstaan tussen enerzijds de Surinaamse ministeries en districten en anderzijds Nederlandse gemeenten en VNG International. Naarmate het aantal internationale samenwerkingsverbanden groeide, ontstond bij de lokale overheden in Nederland steeds meer behoefte aan onderlinge afstemming en coördinatie. Dit was aanleiding om in 2001 het Suriname Platform op te richten.

Deelnemers zijn de gemeenten Den Haag, Rotterdam, Amsterdam, Arnhem, Spijkenisse en Lelystad. De Nederlandse gemeenten zorgen voor de overdracht van concrete *know how* aan de Surinaamse collega's. VNG International coördineert de werkzaamheden van het Platform, is co-financier van een deel van de projecten binnen het LOGO South Landen-programma Suriname en voert zelf ook projecten uit in Suriname.

De samenwerkingsrelatie tussen Suriname en Nederland is de afgelopen jaren geïntensiveerd. Dit komt vooral doordat de van oorsprong Surinaamse bevolkingsgroepen een aanzienlijk onderdeel vormen van de bevolking in deze steden. Bij dit Surinaamse bevolkingsdeel is er uiteraard nog steeds een sterke verbondenheid met het land van oorsprong. Recent hebben de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Den Haag nieuwe meerjaren overeenkomsten met de Republiek Suriname afgesloten en ook de activiteiten van de gemeente Arnhem, Spijkenisse en Lelystad in Suriname gaan onverminderd verder.

Er is in de afgelopen jaren veel gerealiseerd, onder meer op het gebied van de volkshuisvesting en (drink)watervoorziening, onderwijs en gezondheidszorg, maar ook op het gebied van bestuurlijke vernieuwing, institutionele versterking en capaciteitsopbouw van het districtsbestuur. Met gedrevenheid werd en wordt er door de Nederlandse gemeenten met de Surinaamse ministeries en districten meegedacht, deskundigheid ingebracht en praktische uitvoering gegeven aan plannen.

Hiermee worden belangrijke bijdragen geleverd aan het welzijn van de bevolking. De samenwerking is vooral succesvol gebleken, omdat er door collega ambtenaren van beide partijen aan concrete resultaten wordt gewerkt. Ook binnen het Suriname Platform verloopt de samenwerking positief. Daarnaast betekent deze uitwisseling een belangrijke impuls voor een duurzame, professionele ontwikkeling van het bestuurlijke apparaat in de Republiek Suriname.

In 2009 zal de samenwerking tussen de Republiek Suriname en de Nederlandse gemeenten onverminderd doorgaan. Dit zal tot een verdere versterking leiden van de relatie tussen de Republiek Suriname, de lokale overheden in Nederland en VNG International.

Dit is een herziene versie van de brochure die voor het eerst in januari 2006 is uitgegeven. Deze brochure geeft een beeld van de activiteiten van de leden van het Suriname Platform en VNG International in Suriname. Het doel van deze brochure is om u inzicht te geven in het hoe en waarom van 'gemeentelijke' samenwerking in Suriname en u te informeren over de ondertussen al bereikte resultaten.

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name Peter Knip.

Peter Knip

Directeur VNG International

2. Inleiding

De banden tussen Suriname en Nederland zijn nog steeds zeer hecht. Suriname dat als land in 1975 de staatkundige onafhankelijkheid van Nederland verwierf, heeft nog steeds een bijzondere band met Nederland en omgekeerd. Niet alleen de taal is een gemeenschappelijk kenmerk, meer bepalend is dat er in Nederland ongeveer 325.000 Nederlanders van Surinaamse afkomst wonen, terwijl Suriname ongeveer 480.000 inwoners telt.

Ook veel Nederlandse gemeenten onderhouden bijzondere banden met Suriname omdat voor een aantal van hun inwoners Suriname het herkomstland is. De Republiek Suriname heeft met meerdere Nederlandse gemeenten samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Gelet op de structuur en schaalgrootte van de Surinaamse overheid werken de Nederlandse gemeenten vooral met ministeries in Suriname. Samenwerking met districten komt op gang; het lokale bestuur in Suriname is door de decentralisatie nog volop in ontwikkeling. De laatste jaren ontstaan er eveneens contacten tussen Surinaamse en Nederlandse waterschappen en waterbeheeren.

Belangrijkste partner in Suriname is het ministerie van Regionale Ontwikkeling. De relaties tussen de Nederlandse gemeenten en de Surinaamse overheid zijn vaak erg intensief en verlopen ogenschijnlijk beter dan jarenlang tussen de landsregeringen het geval was. Deze relaties hebben een aantal kenmerken die hier wellicht aan ten grondslag liggen. Het gaat om doelgerichte activiteiten waarbij specifieke kennisoverdracht plaatsvindt waardoor resultaten snel zichtbaar worden. De gemeenten betrekken hun eigen ambtenaren bij de uitvoering van de projecten die op concrete resultaten zijn gericht; contacten van collega-tot-collega waarbij een gemeenschappelijke taal wordt gesproken. Er is veel vertrouwen in de onderlinge relaties.

De gemeenten opereerden hierbij aanvankelijk onafhankelijk van elkaar. In veel gevallen waren de gemeenten niet op de hoogte van de activiteiten van andere Nederlandse gemeenten.

In 2001 is door een aantal Nederlandse gemeenten en de Unie van Waterschappen het Suriname Platform gevormd om aan de Nederlandse kant de gemeentelijke activiteiten in Suriname te coördineren. Het secretariaat van het Suriname Platform is ondergebracht bij VNG International.

De afgelopen jaren zijn er uiteenlopende projecten uitgevoerd tussen Nederlandse gemeenten en Suriname. De omvang en de inhoud van deze projecten lopen erg uiteen. Zo worden er projecten uitgevoerd op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, water en volkshuisvesting. Voor de financiering van de projecten hebben de Nederlandse gemeenten in een aantal gevallen een beroep gedaan op het financieringsprogramma Gemeentelijke Samenwerking Ontwikkelingslanden (GSO) en zijn opvolger LOGO South, waarvan VNG Internationaal uitvoerder is. Waar gebruik wordt gemaakt van het subsidieprogramma

LOGO South gebeurt dat binnen het LOGO South Landenprogramma Suriname.¹ In dit landenprogramma zijn de kaders vastgelegd waarbinnen Nederlandse gemeenten hun samenwerking met Suriname uitvoeren. Daarnaast zet VNG International aanvullend bij de activiteiten van Nederlandse gemeenten zelf activiteiten op in Suriname. Overleg en afstemming van de verschillende activiteiten vindt plaats in het Suriname Platform.

In Suriname speelt hierbij het ministerie van Regionale Ontwikkeling een belangrijke rol als coördinerend ministerie. Afstemming vindt plaats met andere ministeries, waarbij het ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking in het bijzonder van belang is omdat dit ministerie het aanspreekpunt is voor enkele Nederlandse gemeenten. Voor enkele andere Nederlandse gemeenten is het ministerie van Regionale Ontwikkeling het aanspreekpunt. Het ministerie van Regionale Ontwikkeling is ook inhoudelijk coördinator voor de afstemming met het decentralisatieproces. Hierbij zijn ook het College van Districtscommissarissen en de Deken van dit College betrokken.

Het Suriname Platform stelt zich ten doel de samenwerking tussen Nederlandse gemeenten enerzijds en Surinaamse ministeries en districten anderzijds te ontwikkelen en verdiepen. Daarbij staat het uitwisselen van informatie en het zoeken van afstemming over de verschillende initiatieven die de leden in Suriname ontplooiën, voorop. Het Suriname Platform streeft er naar gezamenlijk activiteiten te ondernemen om het draagvlak voor samenwerking met Suriname te vergroten.

In deze brochure worden de activiteiten van Nederlandse gemeenten, waterschappen en VNG International in Suriname weergegeven. Het aantal projecten en de gekozen samenwerkingsgebieden van deze projecten verschilt per gemeente. In hoofdstuk 3 wordt een overzicht geboden van de activiteiten per gemeente, gerubriceerd naar onderwerp: onderwijs, gezondheidszorg, water management, beleid en bestuur, politie en brandweer, wonen, economie, cultureel en sociaal beleid, groen en milieu. In hoofdstuk 4 zijn negen voorbeelden van projecten van ministeries en districten in Suriname met verschillende gemeenten en VNG International kort beschreven. In hoofdstuk 5 is algemene informatie over het Suriname Platform te vinden. In dit hoofdstuk komt aan de orde de uitwerking van de doelstelling van het Platform en een overzicht van de belangrijkste activiteiten. Tenslotte volgt in hoofdstuk 6 een uiteenzetting over de samenwerking tussen het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de doelstellingen en uitvoering van het LOGO South Landenprogramma Suriname.

1 Meer algemene informatie over LOGO South en over het LOGO South Landenprogramma Suriname is te vinden op www.vng-international.nl, onder 'our work'.

3. Opsomming van de activiteiten van Nederlandse gemeenten en VNG International met Suriname²

ONDERWIJS

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam, Den Haag, Rotterdam	Eenmalig verstrekken van landkaart Suriname aan scholen	Suriname			2004
Amsterdam	Samenwerking Universiteit van Amsterdam (UvA) en Anton de Kom Universiteit (ADEK)	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Upgrading glasvezelnet Anton de Kom Universiteit door Edusam (UvA)	Paramaribo			2003
Amsterdam	Onderwijs (nieuwe steiger Merodia)	Paramaribo			2002
Amsterdam	Opening kopieercentrum "Copyplus"	Paramaribo			2007
Amsterdam	Renovatie school "Sophia's Lust"	Paramaribo			2004
Amsterdam	St. Suriscope (meubilair en sanitair voor scholen)	Paramaribo		2008	
Arnhem	Uitwisselingsproject scholen Suriname en Arnhem i.s.m. de Stichting 'Samenleven doe je zo'	Suriname	Continue		
Den Haag	Ondersteuning werkconferentie over lidmaatschap Nederlandse Taalunie in Den Haag en vervolgconferentie in Suriname	Suriname			2004
Den Haag	Bevordering twinrelatie St. Westhage en school in Abro Broki	Paramaribo			2006
Den Haag	Bevordering twinrelatie VSO scholen Den Haag-Suriname	Suriname			2006
Den Haag	Twee tranches PC-computer projecten voor diverse scholen in Suriname inclusief training <i>on the job</i>	Suriname			2003
Den Haag	Samenwerking Onderwijs Suriname Nederland (SOSN)	Suriname	Continue		
Den Haag	Ondersteuning t.a.v. leermiddelen en computers	Suriname			2006
Den Haag	Advies Ministerie van Onderwijs en Volksontwikkeling en ondersteuning op verschillende gebieden o.a. civiele educatie en <i>basic life skills</i> , Surinaams Educatief Plan en E-Learning.	Suriname			2006
Lelystad	Uitwisselingsproject scholen voor Voortgezet Onderwijs	Lelydorp		2010	
Rotterdam	Samenwerking tussen de deelgemeente Hoogvliet en het district Marowijne op de gebieden jeugd en onderwijs	Marowijne	Continue		

² Naast de hier vermelde activiteiten ondersteunen en subsidiëren de gemeenten nog tal van kleinere projecten van het maatschappelijk middenveld. Het voert te ver om al die projecten hier op te sommen.

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Spijkenisse	Schoolproject 'Langa Mi wan Hanoë'	Wanica	Continue		
Spijkenisse	Verzending hulpgoederen basisonderwijs (p.c.'s, tafels en stoelen e.d.)	Suriname			2005

GEZONDHEIDSZORG

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Advies verbetering vaccinatie registratie	Paramaribo			2005
Amsterdam	Onderzoek Chronische ziekten en HIV/Aids	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Diabetesprogramma	Paramaribo, Nickerie			2004
Amsterdam	Renovatie Medisch Opvoedkundig Bureau	Paramaribo			2007
Amsterdam	Preventie jeugdgezondheidszorg: uitgave van het "Groeiboekje "	Suriname			2005
Amsterdam	Samenwerking 'de Meren' en Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS)	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Psychiatrie: bouw ontwenningskliniek Psychiatrisch Centrum Suriname (PCS)	Paramaribo			2007
Amsterdam	Ondersteuning Diaconessenziekenhuis	Paramaribo			2005
Den Haag	Adviesnota ten aanzien van een nationaal systeem van procurement, registratie, opslag en distributie van geneesmiddelen.	Suriname			2006
Den Haag	Adviesnota in verband met het opzetten van een opleiding <i>Public Health</i> en deskundigheidsbevordering	Paramaribo			2006
Den Haag	Urologisch centrum, activiteiten in samenwerking met het Medisch Centrum Haaglanden.	Paramaribo			2006
Den Haag	Onderzoek naar Parasuicide Hindoestaanse meisjes	Nickerie			2006
Den Haag	Adviesnota Ministerie Sociale Zaken en Volkshuisvesting ten aanzien van de ontwikkeling van een financierings-systeem t.b.v. extramuraal zorg	Suriname			2006
Den Haag	Advisering ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting ten aanzien van de implementatie van het rapport "Gehandicaptenzorg Nieuwe Stijl"	Paramaribo		2010	
Den Haag	Ondersteunen bij het versterken van de Jongensopvang centrum Koela	Paramaribo		2010	
Den Haag	Leveren van expertise betreft de ontwikkeling van geriatrische zorg en psychogeriatrische zorg	Paramaribo		2010	
Den Haag	Ondersteuning bij het opzetten van een Stichting Kinder- en Jongeren telefoon (KJT)	Paramaribo		2010	
Den Haag	Uitwisseling tussen Academisch Ziekenhuis Paramaribo en Haagse Apotheken	Paramaribo	continue		

WATER MANAGEMENT

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Twinning Waternet en de Surinaamsche Waterleiding Maatschappij: drinkwaterprojecten Kustvlakte	Kustvlakte	Continue		
Amsterdam	Drinkwater- en sanitatieprojecten door Waternet in het Binnenland	Binnenland		2010	
Amsterdam	L-top project van Waternet i.s.m. de SWM	Kustvlakte	Continue		
Amsterdam	Drinkwaterproject Stoelmanseiland	Sipaliwini		2010	
Amsterdam – hhs Amstel, Gooi en Vecht	Samenwerking Waternet Internationaal met Surinaamse instanties t.b.v. waterhuishouding	Paramaribo	Continue		
Vitens	Ondersteuning Surinaamsche Waterleiding Maatschappij, o.a. leveren van distributiepompen en training	Kustvlakte			2004
Waterschap Rijn en IJssel- Amstel, Gooi en Vecht	Capaciteitsopbouw Waterschap MCP te Nickerie	Nickerie		2010	

BELEID EN BESTUUR

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	PC-project: installatie van 500 PC's met printers en netwerken bij verschillende overheidsinstellingen	Paramaribo			2004
Amsterdam	Centraal Bureau voor Burgerzaken en Dienst Persoons Gegevens Amsterdam: opleidingen, automatisering, uitwisseling.	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Samenwerking Gemeentearchief van Amsterdam (GAA) en de Landarchiefdienst van Suriname (ontwikkelen website)	Paramaribo			2008
Amsterdam	Beschikbaarstelling (digitaal) van archiefstukken m.b.t. Suriname	Paramaribo			2007
Amsterdam	Advisering Decentralisatie	Districten			2005
Amsterdam	Steen wederopbouw Algemeen Bureau Statistiek (ABS)	Paramaribo			2004
Amsterdam	80 PC's o.a. voor het Centraal Bureau Burgerzaken (CBB)	Paramaribo			2005
Amsterdam	Ondersteuning lokale Werkgroep Waterramp Boven Suriname	Sipaliwini			2007
Amsterdam	Samenwerking Nationaal Crisis Centrum Rampen-beheersing met Directie Openbare Orde en Veiligheid van Amsterdam	Paramaribo	Continue		
Den Haag	Actieve ondersteuning VNG International en ministerie van Regionale Ontwikkeling bij de uitvoering van het LOGO South Landenprogramma Suriname	Surinaamse districten	Continue		

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Den Haag/ VNG International	Training projectmatig werken aan 25 ambtenaren van ministeries en districten	Ministeries Districten			2004
Den Haag/ VNG International	Bestuurlijke vernieuwing, burgerparticipatie en deskundigheidsbevordering gericht op het decentralisatieproces Surinaamse Districten i.s.m. VNG International	Districten	Continue		
Den Haag/ VNG International	Evaluatie van de training van districtsambtenaren in tien onderwerpen	Districten			2007
Den Haag/ VNG International	Ondersteuning opzetten Kennisinstituut Surinaamse Districten (ontwikkelen leerplannen en Business Plan, aanstellen project manager)	Districten		2010	
Den Haag/ Rotterdam/ Amsterdam/ Arnhem/ VNG International	Deskundigheidsbevordering van medewerkers van het Bureau Decentralisatie	Paramaribo			2006
Den Haag/ Rotterdam/ De Bestuurs- academie/ VNG International	Workshop <i>Human Resource Management</i> voor districtsambtenaren	Suriname			2007
Den Haag/ VNG International	Masterclass voor Districtcommissarissen	Suriname			2007
Den Haag/ VNG International	Seminar Districtsraadsleden en Ressortraadsleden	Suriname			2008
Verschillende Nederlandse gemeenten ³	Bouw bestuur- en onderwijsfaciliteiten binnenland i.h.k.v. de wederopbouw van het Binnenland van Suriname	Sipaliwini		2008	
Rotterdam	Modernisering Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB)	Paramaribo			2005
Rotterdam	Overheidscommunicatie/ trainingsprogramma's voorlichters, journalisten, directeuren en ministers	Suriname			2005
Rotterdam	Archiefzaken, archiefopleiding	Suriname			2005
Rotterdam	Archiefzaken: technische ondersteuning bij het opstellen van selectielijsten	Paramaribo		2009	

3 Amsterdam, Arnhem, Culemborg, Den Haag, Diemen, Gilze en Rijen, Grave, Haarlemmermeer, Heemskerk, Landgraaf, Lelystad, Maastricht, Meerssen, Menterwolde, Krimpen a/d IJssel, Oostzaan, Rheden, de Ronde Venen, Ridderkerk, Rotterdam, Spijkenisse, Tholen, Winschoten, Woensdrecht

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Rotterdam	Archiefzaken: opleiding Surinaamse docenten SOD-I en SOD-II	Paramaribo		2009	
Rotterdam	Archiefzaken: technische ondersteuning bij het behoud/beheer van audiovisuele documenten	Paramaribo		2009	
Rotterdam	Archiefzaken: technische ondersteuning bij het digitaliseren van archieven	Paramaribo		2009	
Rotterdam	Archiefzaken: beschikbaarstelling van archiefstukken betrekking hebbend op Suriname	Paramaribo		2009	
Rotterdam	Samenwerking tussen de deelgemeente Hoogvliet en het district Marowijne op het gebied van openbaar bestuur en bewonersparticipatie	Marowijne		2009	
Rotterdam	Project kansenzones: training Integraal Gebiedsgericht Werken (IGW) door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR) aan districtsfunctionarissen	Districten			2007
Rotterdam	Parkeerbeheer: advies van de Dienst Stadtoezicht aan de Surinaamse Wegen Autoriteit	Paramaribo			2007

POLITIE EN BRANDWEER

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Samenwerking Regiopolitie Amsterdam-Amstelland met Korps Politie Suriname: opleidingen, automatisering etc.	Suriname	Continue		
Amsterdam	Alternatieve aanpak jonge gedetineerden	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Verbetering Piketregeling jongeren i.s.m. Advocaten zonder Grenzen	Paramaribo			2007
Amsterdam	Bouw vleugel hoofdbureau van politie	Paramaribo			2004
Amsterdam	Bouw politiebureau Albina	Marowijne			2005
Amsterdam	Bouw politiebureau Zanderij	Para			2006
Amsterdam	Bouw politiebureau Meerzorg	Commenwijnje			2007
Amsterdam	Bouw politiebureau van Anti Terreur Eenheid	Paramaribo			2007
Amsterdam	Bouw politiebureau Latour	Paramaribo			2008
Amsterdam	Bouw politiebureau Rijdsijk	Para		2009	
Amsterdam	Brandweer: samenwerking brandweerkorpsen	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Brandweer: overdracht 3 brandweerwagens	Paramaribo			2004
Lelystad	Samenwerking Korps Politie Suriname en het Regiopolitiekorps Flevoland	Paramaribo		2010	
Lelystad	Samenwerking Brandweer Lelystad en het Korps Brandweer Wanica	Wanica		2010	
Rotterdam	Samenwerking Politie Rotterdam Rijnmond en het Korps Politie Suriname, opleidingen en verschaffen materiële hulpmiddelen	Paramaribo en Nickerie	Continue		
Rotterdam	Opening nieuwbouw politiebureau Nickerie	Nickerie			2007

WONEN

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Woningbouw Sekrepatu Dyari	Paramaribo			2003
Amsterdam	Woningbouw Sekrepatu Kontren (Kwattaweg)	Paramaribo		2008	
Amsterdam	Woningbouw Sekrepatu Richelieu: bouw 4.000 woningen en centrumgebied	Comme- wijne	Continue		
Amsterdam	Woningbouw Rondastraat	Paramaribo		2010	
Amsterdam	Woningbouw Tout il Faut	Paramaribo		2010	
Amsterdam	Advisering Ministerie Volkshuisvesting m.b.t. steden- bouwkundige ontwikkeling Richelieu	Comme- wijne	Continue		
Amsterdam	Ondersteuning Ministerie Volkshuisvesting m.b.t. opzetten van een grondontwikkelingsbedrijf	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Ondersteuning Ministerie van Binnenlandse Zaken en Milieubeheer: inrichting openbare ruimte, woonom- geving en groenvoorzieningen	Paramaribo		2010	
Spijkensisse	Woon-/zorg project Faru	Para	Continue		

ECONOMIE (handel, industrie en werkgelegenheid)

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Haven (opleidingen, stages, technische assistentie)	Paramaribo		2008	
Amsterdam	Marktwezen	Paramaribo			2004
Den Haag	Arbeidsmarkt onderzoek	Suriname			2006
Den Haag/ VNG International	Suriname Districtendag, manifestatie t.b.v. ontwikkeling in Surinaamse districten	Suriname			2004
Den Haag	Professionalisering Surinaamse havenfaciliteiten/ invoering moderne veiligheidsystemen	Suriname		2010	
Den Haag	Deskundigheidsbevordering visserij sector/Cevihas	Suriname		2010	
Den Haag	Deskundigheidsbevordering in het kader van ACP/EU programma	Suriname			2007
Den Haag	Handelsmissie annex conferentie	Suriname			2008
Den Haag	Fietsenplan ter bevordering van de fietscultuur in relatie tot mobiliteit, adequaat verkeersbeleid en als leer-werk project	Districten			2005
Den Haag	Automatiseren van de afdeling werkvergunningen van het ministerie van Arbeid, Technologische Ontwikkeling en Milieu (ATM)	Paramaribo		2010	
Den Haag	Technische assistentie en trainingen ten behoeve van het ministerie van ATM bij de introductie van trajectbemiddeling	Paramaribo		2010	
Den Haag	Technische assistentie en trainingen van het minis- terie van ATM bij het automatiseren van de afdeling werkvergunningen	Paramaribo		2010	
Den Haag	Opzetten van een jeugdwerkgelegenheidsplan	Paramaribo		2010	

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Den Haag	Deskundigheidsbevordering bij de opzet van het micro-ondernemerschap in de binnenlanden van Suriname	Sipaliwini		2010	
Den Haag	Beschikbaar stellen van juridische informatie m.b.t. het Arbeidsrecht vertaald t.b.v. het Onderdirectoraat Juridische en Internationale Zaken	Paramaribo	continue		
Rotterdam	Handelsdelegatie	Paramaribo			2004

CULTUUR EN SOCIAAL BELEID

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Erfgoed: restauratie Nola Hatterman Instituut	Paramaribo			2005
Amsterdam	Erfgoed: onderhoud historische synagoge	Paramaribo			2005
Amsterdam	Erfgoed: renovatie en uitbreiding Fort Nieuw Amsterdam	Paramaribo		2012	
Amsterdam	Beeldtentoonstelling van Boty in stadhuis	Amsterdam			2003
Amsterdam	Samenwerking Conservatorium van Amsterdam en de Volksmuziekschool	Paramaribo	Continue		
Amsterdam	Samenwerking Gerrit Rietveld Academie met het Nola Hatterman Instituut	Paramaribo	Continue		
Den Haag	Planvorming Cultuur Educatie Project	Paramaribo			2006
Den Haag	Ontwikkeling bedrijfsplan verduurzaming Carifesta	Suriname			2005
Den Haag	Diverse projecten in het kader van de jeugdzorg en sport	Suriname			2005
Rotterdam	"Better City- Better Life": beeldende kunst uitwisseling tussen kunstenaars, docenten, tentoonstellingmakers, theoretici en critici	Paramaribo en Rotterdam		2009	
Rotterdam	tentoonstelling Erfenis van Slavernij	Paramaribo			2007

GROEN EN MILIEU

Gemeente	Project	Regio	Continue	Gereed	Afgerond
Amsterdam	Samenwerking Dienst Ruimtelijke Ordening met het Directoraat Milieu m.b.t. groenvoorzieningen	Paramaribo	Continue		
Den Haag	Ondersteuning bij de opleiding van personeel van het Directoraat Milieubeheer op het gebied van groenvoorziening, stadsverfraaiing en basiskennis voor het onderhoud van bomen	Paramaribo		2010	
Den Haag	Ondersteuning van het Directoraat Milieubeheer bij Stadsverfraaiingsprojecten (o.a. herinrichting van de cultuurtuin)	Paramaribo		2010	
Rotterdam	Stadsverfraaiing: advies van de Dienst Gemeentewerken aan het Surinaamse ministerie van Binnenlandse Zaken	Paramaribo			2007

4. Voorbeelden van projecten van ministeries en districten in Suriname met verschillende gemeenten en VNG International

4.1 Amsterdam: renovatie Fort Nieuw Amsterdam

Samenwerking Stichting Openluchtmuseum Fort Nieuw Amsterdam (SOFNA) en Dienst Werk en Inkomen Amsterdam (DWI)

Partners

SOFNA, DWI, Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), Ministerie van Justitie en Politie van Suriname, Stichting Herstelling, Zuiderzee Museum, Stadsherstel NV Amsterdam.

Doelstelling

Rehabilitatie van Fort Nieuw Amsterdam als bijdrage tot een duurzame ontwikkeling van het district Commewijne.

Uitvoering

Bij de uitvoering zijn verschillende partners (zie hierboven) betrokken, die tot een zodanige rehabilitatie van Fort Nieuw Amsterdam willen komen, dat het kan fungeren als een openluchtmuseum, dat voor toeristen en de eigen bevolking attractief is. Door het toepassen van de methode Herstelling, waarbij door middel van leer- werktrajecten pupillen van de SAO een vak wordt geleerd, snijdt het mes aan meerdere kanten. Gebouwd erfgoed blijft behouden, Suriname krijgt er een toeristische attractie bij en jongeren leren een vak.

Daarnaast is het Ministerie van Politie en Justitie betrokken, omdat naast de pupillen van de SAO ook jonge gedetineerden in een apart traject door middel van leer- werktrajecten een vak leren in het kader van een pilot voor een alternatieve aanpak van deze jongeren.

4.2 Amsterdam: ondersteuning directoraat volkshuisvesting

Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting – Ontwikkelingsbedrijf Amsterdam

Partners

Het betreft een samenwerking tussen het Directoraat Volkshuisvesting van het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting en in eerste instantie de Stedelijke Woningdienst

in Amsterdam. Deze samenwerking bestaat sinds begin 2002. Na een ambtelijke reorganisatie waarbij op 1 januari 2003 de Woningdienst werd opgeheven is de samenwerking voortgezet door het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam. Vanaf april 2006 is deze samenwerking verder uitgebouwd als meerjarenproject binnen de kaders van het LOGO South Programma van VNG International.

Deze samenwerking past in de brede samenwerkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en Amsterdam gesloten voor de periode 2002 tot en met 2006. Deze brede samenwerkingsovereenkomst is in juni 2006 verlengd tot en met juni 2010. De ondersteuning van het Directoraat is ingebed in een bredere samenwerking op het gebied van wonen.

Doelstelling

Doel van de samenwerking is het verlenen van ondersteuning aan het Directoraat Volkshuisvesting bij het uitvoeren van de aanbevelingen uit de sectorstudie en het versterken van haar rol bij de ontwikkeling van het directoraat. In 2006 is het werkerterrein verder verbreed naar de in Suriname actief opererende woningstichtingen en ngo's op gebied van huisvesting, als belangrijke participanten voor de huisvesting/ bouw van woningen. In het beleidsoverleg tussen Nederland en Suriname zijn in juni 2001 afspraken gemaakt over een studie binnen de sector huisvesting. Deze studie is gericht op het effectiever maken van het huisvestingsbeleid in Suriname. De resultaten vormen de basis voor het weer ter beschikking stellen van verdragsmiddelen. In opdracht van het ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking is in 2003 een "Meerjaren programma voor de sector huisvesting in Suriname" opgesteld.

Deze studie zag twee noodzakelijke ontwikkelingslijnen om te komen tot voldoende woningproductie in Suriname:

1. Een reorganisatie bij de overheidsinstellingen waardoor beleid meer interdisciplinair en integraal tot stand komt.
2. Een nieuwe sterke uitvoeringsorganisatie die moet bestaan uit een grondontwikkelingsbedrijf en een exploitatiebedrijf.

Uitvoering

Vanaf 2002 zijn diverse korte en langere werkbezoeken door Amsterdamse deskundigen aan Suriname gebracht voor de probleemverkenning op gebied van de volkshuisvesting. Deze werkbezoeken hebben een aantal rapportages opgeleverd, als input voor de in 2003 gehouden sectorstudie Huisvesting (door Ecorys).

In december 2003 zijn de resultaten van de sectorstudie huisvesting aanvaard door de Surinaamse Raad van Ministers. Sindsdien is een voorzichtige start gemaakt met de institutionele hervormingen aan overheidszijde. Op basis van de sectorstudie Huisvesting is een Meerjarenprogramma Huisvesting door het parlement vastgesteld. Hieraan werd een uitvoeringsbudget gekoppeld van € 18 miljoen, dat afkomstig was van de zogeheten Verdragsmiddelen.

In maart 2005 is, naast het Ontwikkelingsbedrijf Amsterdam, ook de Dienst Ruimtelijke Ordening van de Gemeente Amsterdam ingeschakeld om het Directoraat te assisteren bij het maken van een verkaveling en ruimtelijk ontwerp voor het gebied van de voormalige plantage Richelieu in Commewijne. Deze locatie biedt de mogelijkheid tot het bouwen van circa 4000 woningen.

Eind 2005 is door het Ontwikkelingsbedrijf Amsterdam een senior projectmanager aangewezen, de heer D. van de Weerd, die als opdracht meekreeg, de samenwerking verder te organiseren en intensiveren en tevens een Plan van Aanpak op te stellen voor de woningbouwlocatie Richelieu.

In 2006 is door de projectmanager vervolgens een Werkplan 2006 tot en met 2010 opgesteld. Op basis van het Plan van Aanpak Richelieu is een stedenbouwkundige verkenning gemaakt en gepresenteerd aan een brede kring van betrokkenen voor het eerste Deelplan van Richelieu met ca. 1200 woningen en een centrumgebied. Tevens zijn voor dit Deelplan eerste financiële verkenningen gemaakt.

In 2006 is door VNG International de samenwerking op gebied van de volkshuisvesting financieel ondersteund door de aanwijzing als Meerjarenproject tot 2009 binnen de kaders van het LOGO South Programma. Naast de ondersteuning en begeleiding van het Directoraat Volkshuisvesting, werden ook de bij de toekomstige woningbouw betrokken woningstichtingen in deze samenwerking betrokken.

Eind 2006 is met medewerking van de oud-wethouder van Amsterdam, de heer D. Stadig, de oprichting van het Grondontwikkelingsbedrijf, als verantwoordelijke instantie voor de ontwikkeling van onder andere de woningbouwlocatie Richelieu, verder onderzocht en uitgewerkt.

Vanaf januari 2007 is het Ontwikkelingsbedrijf Amsterdam en de dienst Ruimtelijke Ordening gestart met een intensief programma van werkbezoeken aan Suriname door diverse specialisten van beide instanties. Inmiddels was door het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting een speciaal team ingesteld, dat als een soort verbijzonderd projectbureau de nieuwe aanpak voor de sector Huisvesting gaat opzetten en begeleiden, het Sector Huisvesting Implementatie- en Programmteam (SHIP).

Dit team heeft sindsdien als rechtstreekse counterpart in Suriname gefungeerd inzake de samenwerking met Amsterdam. De begeleiding, ondersteuning en opleiding van Amsterdamse kant richtte zich vooral op dit team. SHIP, onder leiding van de heer P. Tjang A Tjoi, kan als kwartiermaker worden beschouwd voor het Grondontwikkelingsbedrijf.

Voor de locatie Richelieu heeft Amsterdam samen met SHIP grondexploitatie modellen en projectadministratiemodellen ontwikkeld en opgezet. Ook is het stedenbouwkundige plan op basis hiervan verder ontwikkeld. Gezien de beschikbare middelen, die deels als voorfinanciering konden worden gebruikt, is in augustus 2007 gestart met het grondwerk voor het eerste Deelplan van Richelieu. Hoewel de intensieve begeleiding en opleiding door diverse specialisten van Amsterdam veel vruchten afwierp, werd de werkwijze door SHIP als te belastend ervaren. Conclusie was, dat de combinatie van begeleiding en opleiding, naast het werk aan Richelieu (coaching on the job) anders moest.

Op verzoek van SHIP is Amsterdam, na overleg met VNG, over gegaan tot de detachering van een projectleider, de heer R. Antonius, van het Ontwikkelingsbedrijf Amsterdam in Suriname. Hierdoor ontstond meer rust en continuïteit.

In oktober 2007 is volgens plan een uitgebreid Seminar Volkshuisvesting, samen met SHIP en de Universiteit van Suriname georganiseerd. En met groot succes. Waar gerekend was op 45 deelnemers, bleken dit er 90 te zijn geworden: ambtenaren van ministeries, werknemers van woningstichtingen en Niet Gouvernementele Organisaties en studenten van de Universiteit. Dit Seminar bleek een uitstekend platform te zijn om de nieuwe aanpak voor de volkshuisvesting breed neer te zetten, niet alleen voor de deelnemers, maar gezien de vele publiciteit ook binnen de samenleving.

Bij de evaluatie van het Seminar is afgesproken, jaarlijks een breed Seminar op gebied van huisvesting te organiseren en daarnaast specifieke vaktrainingen.

In mei 2008 is bekend geworden, dat de samenwerking in het kader van LOGO South gecontinueerd kan worden in 2009 en 2010. Een goede zaak, mede omdat de voorbereidende werkzaamheden voor de locatie Richelieu inmiddels zo ver gevorderd zijn, dat eind 2008 begonnen kan worden met de start van de woningbouw daar (en dat is conform de planning).

4.3 Amsterdam: drinkwatervoorziening en sanitatie in het Binnenland

Samenwerking ministerie van Regionale Ontwikkeling – Amsterdam / Wereld Waternet

Partners

Samenwerking tussen het ministerie van Regionale Ontwikkeling (RO) en Wereld Waternet. Waternet wordt bestuurd door de gemeente Amsterdam en het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Waternet is het eerste bedrijf in Nederland dat zich richt op de hele watercyclus, van drinkwater tot afvalwater. Waternet is een uitvoerende organisatie en is verantwoordelijk voor de volgende taken: productie en levering van water (in een 20-tal gemeenten); riolering en schoonhouden van de grachten in de gemeente Amsterdam; zuivering van afvalwater; schoon oppervlaktewater en de bescherming van het gebied tegen overstroming; het juiste waterpeil in rivieren, meren, grachten en sloten en het bevaarbaar houden van watergangen.⁴

In Suriname wenst men de waterproblematiek ook steeds meer vanuit een integrale visie te benaderen. Waternet is het enige totale water cyclus bedrijf, waarin drinkwater, afvalwater, -zuivering, grondwater- en oppervlaktewaterbeheer in één operator zijn verenigd. In Waternet ziet Suriname dan ook de meest geëigende partner om mee samen te werken op

4 www.waternet.nl

het gebied van integraal waterbeheer. De integrale aanpak van drinkwater en sanitatie in het binnenland van Suriname is een eerste voorbeeld hiervan.

Doelstelling

De hoofddoelstelling van het project is armoedebestrijding door middel van de aanleg van duurzame en veilige drinkwatersystemen met winning, zuivering en distributie in 7 dorpen in het binnenland (rondom Asidohopo). Deze dorpen in het binnenland van Suriname hadden geen betrouwbaar drinkwater.

Naast het verzorgen van betrouwbaar drinkwater voor deze dorpen dient het project tevens als voorbeeld project voor andere dorpen in het binnenland van Suriname.

Uitvoering

Onder verantwoordelijkheid van de Surinaamse ministeries van Regionale Ontwikkeling en van Natuurlijke Hulpbronnen is door Waternet een project beschreven. Waternet, de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en VNG International (via het GSO programma) hebben bijgedragen aan de financiering van de eerste fase van het project. In 2005 is van LOGO South financiering gekregen voor de tweede fase van het project (2005-2006) en in 2007 is er een derde fase van het project (2007-2008) op het gebied van sanitatie van start gegaan met LOGO South financiering.

In 2003 is de eerste fase van het waterproject gestart voor acht dorpen in het binnenland. In juni 2003 hebben twee experts van Waternet technische gegevens (o.a. over topografie, geologie, kwantiteit en kwaliteit van het oppervlaktewater) in de acht dorpen verzameld. Op basis van deze gegevens zijn er voorontwerpen gemaakt voor de aanleg of rehabilitatie van de watervoorzieningen in de acht dorpen. Tevens is er een start gemaakt met de rehabilitatie van de drinkwatervoorziening in Bendekondre.

In de loop van 2004 bleek echter dat de ontwerpen voor de overige dorpen aangepast moesten worden aangezien de Surinaamse ministers van Natuurlijke Hulpbronnen en Regionale Ontwikkeling de beslissing namen dat er in plaats van één centrale zuivering in Bendekondre drie decentrale zuiveringen moesten komen.

Door deze veranderde omstandigheden is in 2004 gestart met een hernieuwd ontwerp voor de watervoorziening in de dorpen. In de tweede fase van het project (2005-2006) zijn er drie decentrale productiecentra ontwikkeld in de dorpen Bendekondre, Asidohopo en Akisiamau, zoals verzocht door het ministerie van Regionale Ontwikkeling. In juli 2006 waren alle installaties in de dorpen gereed inclusief de nodige voorzieningen voor de nazorg.

Om de duurzaamheid van de projecten te waarborgen is de Nationale Vrouwenbeweging nauw betrokken. Via de Nationale Vrouwenbeweging worden watercomités in alle dorpen opgericht om het geld te innen voor klein onderhoud en de training voor de dagelijkse bedrijfsvoering en eerstelijns onderhoud te kunnen uitvoeren. Door Waternet zijn vier

trainers van de Nationale Vrouwenbeweging getraind in september 2005. Daarnaast heeft Waternet in 2006 een training gegeven voor het tweedelijns onderhoud voor medewerkers van het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, de Surinaamsche Waterleiding Maatschappij en het *Community Development Fund* Suriname.

In 2007 is het vervolgproject betreffende de verbetering van de drinkwatervoorziening in het binnenland van Suriname van start gegaan. In dit jaar zijn in 7 dorpen in het binnenland (rondom Asidonhopo) de 3 drinkwaterinstallaties onderhouden en is in het hospitaal in Djumu een lab analyse voor hygiënische parameters ingericht. Dit laatste in verband met te controleren waterkwaliteit van de installaties. Thans worden plannen nader uitgewerkt en uitgevoerd om de sanitatie in de 7 dorpen te realiseren. Het gaat hier om de bouw van zo'n 60 toiletvoorzieningen, douche en wasvoorzieningen.

In februari 2008 hebben de vijf clusterministers van Natuurlijk Hulpbronnen (NH), Openbare Werken (OW), Regionale Ontwikkeling (RO), Volksgezondheid (VG) en Planning en Ontwikkelings-samenwerking (PLOS) in een gezamenlijke mini ministerraad een delegatie van Waternet ontvangen om te overleggen over de aanpak van integraal Waterbeheer. Waternet heeft een voorstel aan de ministers gedaan voor de instelling van een Interdepartementale Raad voor Integraal Waterbeheer in Suriname.

Waternet adviseert de Raad en werkt op operationeel niveau nauw samen met de wateroperators, de Surinaamsche Waterleidingmaatschappij N.V. (SWM), NH en OW. Deze wateroperators zijn gericht op capaciteitsversterking van de betrokken organisaties. De 5 clusterministers hebben aangegeven dat de Raad van Ministers met een besluit over dit voorstel zullen komen.

4.4 Den Haag / VNG International: Suriname Districtendag

De kracht van de Samenwerking ministerie van Regionale Ontwikkeling – gemeente Den Haag en VNG International

Partners

Suriname Districtendag (SDD) was een initiatief van de gemeente Den Haag en het ministerie van Regionale Ontwikkeling in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en de gemeente Den Haag 2002-2006. Den Haag fungeerde toen als algemeen coördinatiepunt aan Nederlandse zijde. Aan Surinaamse zijde fungeerde het ministerie van Regionale Ontwikkeling als coördinatiepunt.

Doelstelling

Het algemene doel van Suriname Districtendag was om door middel van het bevorderen van de onderlinge samenwerking tussen de relevante organisaties in de Surinaamse districten en de vele organisaties en instellingen in Nederland bij te dragen aan de kansen van verbe-

tering op sociaal economisch gebied van de bewoners van de districten in Suriname. Door deze samenwerking was de bedoeling, zou er een versnelling ontstaan in het ontwikkelingsproces in de districten waardoor zij in een minder afhankelijke positie komen ten opzichte van de centrale overheid.

SDD is door de respectievelijke partners aangemerkt als één van de instrumenten om de doelstellingen van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Republiek Suriname en Den Haag te bereiken. SDD beoogde om organisaties en instellingen, waaronder de niet-gouvernementele organisaties, in Nederland met de publieke en private partijen in de Surinaamse districten en het binnenland in contact te brengen.

In Nederland waren tal van organisaties die zich richten op ondersteuning aan Suriname betrokken. Onder deze organisaties bevonden zich instellingen die als doel hebben een bijdrage te leveren aan een bepaalde wijk of district in Suriname. Vaak wisten deze organisaties niet van elkaars bestaan af. Hierdoor ontbrak de synergie, die uit de veelheid van initiatieven zou kunnen ontstaan.

SDD heeft een makelaarsfunctie op het gebied van kennis, kapitaal en relaties. De Nederlandse samenleving maakt kennis met de republiek Suriname, haar districten, mogelijkheden, kansen, wensen en behoeften enerzijds en de Surinaamse samenleving in Suriname maakt kennis met mogelijke samenwerkingspartners in Nederland.

Uitvoering

Om de wenselijkheid en haalbaarheid te toetsen van SDD bij de partners in Suriname vonden er twee consultatiemissies plaats naar Suriname. Voor deze missies werd gebruik gemaakt van financiële ondersteuning van VNG International vanuit het programma GSO. Tijdens de werkbezoeken onder andere aan het ministerie van Regionale Ontwikkeling, de verschillende districten, de Raad Ontwikkeling Binnenland, de Nederlandse ambassade, de Vereniging van het Surinaamse Bedrijfsleven en vele niet-gouvernementele organisaties werd het idee positief ontvangen. *“SDD is een uitdaging om ook achtergestelde gebieden versneld in een ontwikkelingstraject te doen geraken”*, zei in 2003 de coördinerende minister R. van Russel van Regionale Ontwikkeling.

Na anderhalf jaar voorbereiding vond op 18 en 19 september 2004 de Suriname Districtendag plaats in Den Haag. SDD werd door ongeveer 4.500 mensen bezocht waaronder ondernemers, studenten, politici en belangstellenden uit Nederland en Suriname. De manifestatie bestond uit een beurs en expositie waarbij vertegenwoordigers van verschillende sectoren aanwezig waren onder andere: industrie, economie en bedrijfsleven, onderwijs, milieu, gezondheidszorg, ouderenzorg en toerisme. Daarnaast werden diverse lezingen gehouden met onderwerpen als decentralisatie, bestuurlijke vernieuwing, burgerparticipatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het programma stond in het teken van de actieve profilering en presentatie van de 10 Surinaamse Districten. Leden en vertegenwoordigers van de 10 districtsbesturen onder

leiding van het College van de Deken van Districtscommissarissen kregen de mogelijkheid om zich op een professionele wijze te presenteren aan Nederland.

Hierbij kwamen concrete samenwerkingsprojecten aan de orde aan de hand van de zogenaamde 'bidbooks'. In deze 'bidbooks' is op overzichtelijke wijze aan belangstellenden inzage gegeven in projecten die in de Surinaamse districten worden uitgevoerd. Met behulp van het SDD 'bidbook' kunnen donoren, sponsors en andere belangstellenden inzage krijgen in de diverse projecten in de districten en aangeven of en waaraan zij een bijdrage wensen te leveren.

Het is de bedoeling dat op termijn deze 'bidbooks' zullen uitgroeien tot een elektronische, dynamische projectdatabank waarin alle projecten in de verschillende districten worden opgenomen en regelmatig worden bijgehouden.

SDD is na afloop geëvalueerd door het ministerie van Regionale Ontwikkeling en de gemeente Den Haag. De algemene conclusie van deze evaluatie luidde dat SDD in haar doelstelling is geslaagd. SDD heeft een bijdrage geleverd aan het brengen van meer verdieping in de relatie tussen Suriname en Nederland. Zowel op het private als publieke terrein zijn er nieuwe samenwerkingsrelaties ontstaan.

Op dit moment wordt door een aantal initiatiefnemers onder leiding van een van de toenmalige door gemeente Den Haag betrokken projectuitvoerders SDD, de heer Drs. Armand Zunder, nagedacht over het organiseren van een tweede SDD in de Republiek Suriname vanuit het principe van particulier initiatief. Het voornemen is om in 2009 een nieuwe editie te verzorgen.

Doelstelling en opzet zullen niet veel verschillen. De Bidbooks zullen verder worden geconcretiseerd met een grotere betrokkenheid van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld vanuit Republiek Suriname en vanuit Nederland.

Eén van de opties die uit de evaluatie is voortgevloeid is het onderbrengen van de activiteiten betreffende de SDD in een speciaal voor dat doel op te richten Stichting SDD. Andere optie was om SDD organisatorisch en bestuurlijk te handhaven via de vernieuwde samenwerking tussen de gemeente Den Haag en de Republiek Suriname, hiervoor is niet gekozen.

Het Kennis Instituut Surinaamse Districten (K.I.S.D.) is één van de *spin offs* van SDD en mag dan ook beschouwd worden als een van de historische feiten op grond waarvan K.I.S.D. tot stand is gekomen en capaciteitsversterking in de districten van Republiek Suriname vanaf 2005 wordt gerealiseerd (zie voor meer informatie paragraaf 4.5.).

Volgens de initiatiefnemers voor de tweede editie zal K.I.S.D. een prominente rol krijgen om zich te presenteren tijdens de SDD in 2009. Ook zullen naast VNG International de Nederlandse gemeenten worden uitgenodigd om zich samen met hun partners te presenteren en de burgers van Suriname kennis te laten maken met de projecten van samenwerking.

4.5 Den Haag/ VNG International: Kennis Instituut Surinaamse Districten

Samenwerking ministerie van Regionale Ontwikkeling – VNG International en Den Haag

Partners

Het project wordt uitgevoerd door het Ministerie van Regionale Ontwikkeling (RO), VNG International en de gemeente Den Haag.

Doelstelling

Het LOGO South Landenprogramma Suriname 2005-2010 heeft als algemene lange termijn doelstelling het leveren van een bijdrage aan een effectief en slagvaardig besturen door de nationale overheid en districten in Suriname. Probleemstelling is dat het ambtelijk apparaat in Suriname zowel op nationaal niveau als op het niveau van de districten te geringe kwaliteit heeft hetgeen leidt tot inadequate beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Deze probleemstelling resulteerde in de volgende specifieke doelstelling van het LOGO South Programma: het Kennisinstituut Surinaamse Districten (K.I.S.D.) functioneert onafhankelijk en is in staat om curricula voor trainingen te ontwikkelen en te implementeren.

In de periode 2005- 2008 zijn er in het kader van het LOGO South Landenprogramma gelet op deze doelstelling een aantal specifieke activiteiten uitgevoerd zoals het uitvoeren van trainingen in de districten in oktober 2005 en van augustus 2006 tot en met juni 2007 met aansluitend een evaluatie van deze trainingen.

Belangrijke producten die zijn ontwikkeld in dit verband zijn onder andere een leerplan “Beleidsontwikkeling en projectmanagement voor Surinaamse Districten” en een Business Plan voor het Kennisinstituut Surinaamse Districten.

Deze activiteiten worden uitgevoerd in een samenwerkingsverband tussen het ministerie van Regionale Ontwikkeling, VNG International en de gemeente Den Haag. Het ministerie van Regionale Ontwikkeling heeft de zorg voor de coördinatie van de lokale besturen (districten) in de Republiek Suriname. Het Bureau Internationale Zaken van de gemeente Den Haag heeft expertise beschikbaar gesteld in de vorm van inzet van een ambtelijke ondersteuning voor een aantal afgesproken formatie-uren per jaar. De ondersteuning in de positie van projectleider Logo South Landenprogramma Suriname wordt uitgevoerd door mevrouw Drs Barryl Biekman, senior expert.

Uitvoering

Vanaf maart 2005 hebben het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International gewerkt aan het tot stand komen van het Kennisinstituut Surinaamse Districten. Vooruitlopend op de oprichting is al in 2005 het geven van trainingen in districten gestart omdat de behoefte daaraan zeer groot was. In augustus 2006 is er een nieuwe reeks van trainingen van start gegaan die in juni 2007 zijn afgerond. De trainingen in districten zijn

onderworpen geweest aan een evaluatie die op initiatief van het ministerie van Regionale Ontwikkeling en in opdracht van VNG International is uitgevoerd. Er zijn tal van interviews gehouden met onder andere de deelnemers aan de trainingen, met de districtscommissarissen en de trainers. De evaluatie was noodzakelijk om een goede beoordeling te maken van de effecten van de trainingen voor de districten. De evaluatie heeft voorstellen voor de verbetering opgeleverd die de basis vormen voor het ontwikkelen van een nieuwe reeks van trainingen die in de tweede helft van 2008 van start zullen gaan.

In oktober 2006 is het Business Plan van het Kennisinstituut met tal van belanghebbenden besproken en daarna door de minister van Regionale Ontwikkeling bekrachtigd.

Om uitvoering te geven aan het Business Plan van het Kennisinstituut is er een projectmanager aangesteld die tot taak heeft de voorbereidingen te treffen voor het in het leven roepen van een stichting met statuten, bestuur, personeel en het regelen van de huisvesting. De gedachten gaan uit naar een voorlopig bestuur die binnen twee jaar uiterlijk 2010 het Kennisinstituut tot volle wasdom moet hebben gebracht. De hoofdlijnen en de producten van het Kennisinstituut zijn vastgelegd in het Business Plan "Kennisinstituut Surinaamse Districten i.o.; van Visie, Missie, Strategie naar Uitvoering" (oktober 2006).

In 2008 hebben er meerdere bijeenkomsten van de K.I.S.D.-Stuurgroep plaatsgevonden waarbij de voorstellen die moeten leiden tot de oprichting en de uitvoering van het activiteitenplan centraal stonden. Zoals aangegeven in de Terms of Reference van de projectmanager (oktober 2007) is de Stuurgroep een belangrijk klankbord voor de projectmanager. In de Stuurgroep hebben zitting Directeur van het ministerie van Regionale Ontwikkeling, Onderdirecteur Districtsbestuur, Onderdirecteur Administratieve Diensten, Deken van de Districtscommissarissen en VNG International⁵

Bij het ter perse gaan van deze brochure was het K.I.S.D. in de fase van de voorbereidingen van de werving van een oprichtingsbestuur, de besluitvorming betreffende de statuten en de financiering betreffende de operationalisatie van het K.I.S.D..

Separaat is nog gewerkt aan een nieuw Beleidskader Leerplan 2008-2009 en heeft VNG International in mei 2008 in samenspraak met het College van Districtscommissarissen en het Ministerie van Regionale Ontwikkeling een opleidingsgids voor het K.I.S.D. 2008-2010 ontwikkeld met de titel "versterken van competenties en managen van talenten". Met de opleidingsgids wordt inzicht gegeven in het opleidingsaanbod ten behoeve van de districtsbestuursdienst dat het College van Districtscommissarissen samen en in overleg met anderen en VNG International tot stand heeft weten te brengen. Het is de bedoeling dat in

5 VNG International is bijzonder lid van de Stuurgroep, wat wil zeggen dat zij de stukken van bijeenkomsten ontvangt en op afstand voor input zorgt en deelneemt aan bijeenkomsten van de stuurgroep als de planning van werkbezoeken aan Suriname dat toelaat.

het derde kwartaal van 2008 de Districtsambtenaren op voorspraak van hun leidinggevende en/of (in voorkomende gevallen) districtssecretaris belast met Administratieve Diensten kunnen deelnemen aan een functie en competentiegerichte opleiding, cursus, training of workshop.

Overige producten die in de periode 2005-2008 zijn ontwikkeld door het K.I.S.D. zijn: het leerplan "Beleidsontwikkeling en projectmanagement voor Surinaamse Districten", een workshop Human Resource Management voor districtsambtenaren (juni 2007), een Masterclass voor Districtscommissarissen (oktober 2007), een seminar voor Districtsraadsleden en Ressortraadsleden (januari 2008). Een uitvoerige beschrijving van deze producten is te vinden in hoofdstuk 6: samenwerking van het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International.

4.6 Spijkenisse: remigratieproject

Stichting Faru en gemeente Spijkenisse

Partners

Samenwerking tussen de stichting Fonds Algemene Remigratie Unie (Faru) en de gemeente Spijkenisse.

Doelstelling

De doelstelling van het project is het bevorderen van remigratie van Surinaamse ouderen van Nederland naar Suriname door het realiseren van een woon- en leefcomplex (seniorrendorp) voor de geremigreerde en pendelende ouderen in Suriname.

Daarnaast is de doelstelling het initiëren en waar nodig realiseren van projecten op aangrenzende maatschappelijke terreinen zoals ouderenzorg, educatie, recreatie en werkgelegenheid, die mede ten dienste komen te staan van de lokale bevolkingen. De doelstelling is dus niet primair de bouw en exploitatie van huizen maar ook het bevorderen van welzijn en de leefomstandigheden van Surinamers uit Nederland en de lokale bevolking. Uitgangspunt hierbij is dat de faciliteiten en zorg voor de geremigreerde Surinamers ook ten goede zullen komen aan de lokale bevolking. Een bijkomend argument is dat de Surinamers afkomstig uit Nederland doorgaans goed opgeleid en financieel draagkrachtig zijn. Hierdoor kunnen zij een belangrijke impuls geven aan de lokale economie. Dit zal tevens een *spin off* effect hebben op de werkgelegenheid.

De Stichting Faru is initiatiefnemer van dit project. De Stichting Faru is opgericht in februari 2001 met als hoofddoel Surinaamse ouderen te ondersteunen in hun remigratiewensen en op enigerlei wijze een bijdrage te leveren aan 'de kwaliteit van leven van onze ouderen'. In november 2001 heeft de stichting Faru gezien het aantal Surinaamse inwoners van de gemeente Spijkenisse de gemeente gevraagd medewerking te verlenen aan een pilot project, te weten de bouw van circa 50 seniorenwoningen in één complex in Suriname.

In augustus 2002 is de gemeenteraad van Spijkenisse akkoord gegaan met een voorstel voor samenwerking met de stichting Faru, mits aangetoond kon worden dat de doelstellingen van de stichting voldoende draagvlak bij de Surinaamse bevolking van Spijkenisse hadden. Als eerste aanzet koos de gemeenteraad ervoor om een onderzoek uit te laten voeren naar de remigratiebehoefte van de Surinaamse inwoners, als een tussenstap naar een meer omvattende structurele samenwerkingsvorm.

Uit dit onderzoek bleek dat een aanzienlijk deel van de bewoners terugkeer overweegt, wanneer aan een aantal randvoorwaarden in Suriname zou worden voldaan. Met name het ontbreken van een goede ziektekostenverzekering en adequate ouderenzorg bleken belangrijke drempels te zijn voor remigratie.

Verder bleek uit literatuuronderzoek dat de acceptatie van een dergelijk remigratieproject in het thuisland een belangrijke succesfactor is: de realisering zal met de nodige zorg voor en betrokkenheid van de lokale bevolking omringd moeten worden. De uitkomsten van dit onderzoek hebben de basis gevormd voor de doelstellingen van het project zoals hierboven vermeld. Medio 2007 heeft FaRu bij bestuursbesluit haar doelstellingen verruimd waarbij niet alleen ouderen of senioren maar ook mogelijk moet zijn voor zij die nog actief in het arbeidsproces participeren en de intentie hebben te remigreren, vervolgens de mogelijkheid open gelaten voor zij die ingezetenen zijn in Suriname eveneens te laten participeren.

Uitvoering

Op dit moment bevindt het project zich in de planfase. De stichting werkt met een aantal partners (waaronder woningbouwvereniging Woonbron en Humanitas Rotterdam) aan een woningbouwconcept. Op diverse niveaus, zowel bij ministeries als niet-gouvernementele organisaties, zijn er gesprekken over de zorgstructuur en vormen van maatschappelijke dienstverlening, de *spin off* effecten op sociaal en sociaal-economisch gebied worden in kaart gebracht en de stichting studeert op een degelijke financiële en juridische onderbouwing van al deze activiteiten. Hierbij vindt er samenwerking plaats met de gemeente Spijkenisse.

De kennis wordt op dit moment gebruikt om een ondernemingsplan op te stellen.

De gemeente Spijkenisse wordt regelmatig geconsulteerd met betrekking tot mogelijke samenwerkingspartners en voor de visieontwikkeling van de stichting. Daarnaast zijn er incidenteel contacten over de verzending van hulpgoederen. Faru heeft in november 2004 geholpen om de verzending van twee containers met hulpgoederen van de gemeente Spijkenisse (150 computers en schoolmeubilair) in goede banen te leiden. De goederen zijn in januari 2005 in Suriname aangekomen. De computers zijn door de Stichting Projecten PC-Onderwijs Suriname gedistribueerd. Het onderwijsmateriaal is door de Surinaamse zusterorganisatie van stichting 'Langa Mi wan Hanoë' uit Spijkenisse gebruikt bij diverse scholen in het district Wanica.

In augustus 2005 is er met bemiddeling van de gemeente Spijkenisse een gesprek geweest met het Ruwaart van Puttenziekenhuis, waarbij de principeafpraak is gemaakt dat al het materiaal dat in verband met de verbouwing van het hospitaal afgestoten of vervangen wordt, voor hergebruik aan Faru geschonken wordt. Faru zal zorgdragen voor transport naar en distributie in Suriname.

Daarnaast is er samenwerking ontstaan tussen de stichting Faru, de gemeente Spijkenisse en de woningbouwvereniging WoonbronMaasoevers (financiering en projectmanagement) en Humanitas Rotterdam (sociaal beheer). Verder wordt het plan voor het seniorendorp betrokken bij de verdere uitwerking van het districtsontwikkelingsplan van Para.

Via deze meervoudige inzet hoopt de stichting Faru voldoende draagvlak te krijgen voor een duurzaam project. Gaandeweg het traject en de enorme belangstelling die is ontstaan hebben diverse argumenten geleid tot een integraal traject dat zal moeten leiden tot het integreren in een bestaande leefkern met de intentie tot het bouwen van 1000 woningen inclusief faciliterende gebouwen.

Nadat er op 1 juni 2006 tussen de betrokken partijen een Samenwerkingsovereenkomst was ondertekend hebben de partijen in juli 2006 zich in Suriname georiënteerd op mogelijkheden in deze en waren er verregaande gesprekken tussen het district Para, de gemeente Spijkenisse en Stichting FaRu. Resultaat van dit bezoek werd door partijen met gemengde gevoelens ervaren zo niet erg matig bevonden.

FaRu is, in samenspraak met haar partners op 1 juni 2007 één jaar na het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst tijdens een evaluatief overleg, tot het besluit gekomen naast de Surinaamse overheid uit te kijken naar een partner in Suriname.

Gezien de Core-business en de kwalitatieve impulsen die tot stand moesten komen hebben partijen op 10 oktober een Letter of Intent ondertekend met C. Kersten en Co die zal moeten leiden tot een businessplan.

Hierbij is er een aantal duidelijke zaken juridisch getoetst en aan de orde geweest te weten:

- De bestaande afspraken inzake verkrijgen erfpachtrecht op allodiale gronden, huren domeingrond in het district Para zijn niet meer aan de orde. Tevens is duidelijk dat niet ingezetenen in deze niet gerechtigd zijn voor dit recht te opteren, de enige keus is koop van eigendomsterreinen (nazaten van Para die weliswaar aanspraak kunnen maken op allodiale gronden zijn dus wel gerechtigd). Het moge duidelijk zijn dat door dit besluit partijen zich niet meer gebonden gevoelen in het district Para te blijven. Bij recent bezoek in april 2008 is er een locatie keuze gemaakt en wel in het district Commewijne.
- Partijen in deze vervolgens de primaire keuze hebben gemaakt voor minimaal 80% koopwoningen te realiseren ter generering van liquide middelen ter uitvoering van haar doelstellingen.

- Een marktonderzoek dat door Woonbron zal worden geleid die de haalbaarheid van koopwoningen moet bevestigen.
- Bij de concretisering van de doelstellingen Spijkenisse vanuit de bestuurlijke context haar rol zal blijven vervullen weliswaar in het district Commewijne en de benodigde bemiddeling inzake waterbeheersing zonder meer aan de orde zal blijven.

Op zeer korte termijn zullen de partijen de afronding van het businessplan ter hand nemen om vervolgens middels een hernieuwde samenwerkingsovereenkomst stappen te zetten ter beëindiging van de planfase en tegelijkertijd de operationele fase in te luiden.

4.7 Rotterdam: training Kansenregisseurs voor de Surinaamse Districten

Ministerie van Regionale Ontwikkeling – Rotterdam

Partners

Het project wordt uitgevoerd door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR) in samenwerking met Pigot Advies BV en de Hogeschool Rotterdam.

Het OBR heeft de training Kansenregisseurs gepresenteerd als een werkmethode voor ambtenaren die op decentraal niveau verantwoordelijk zijn voor het aanpakken van sociaal economische problemen.

Doelstelling

De doelstelling van het project is tweeledig:

1. Het opleiden van ambtenaren in de districten van Suriname tot kansenregisseurs, zodat zij een effectieve rol kunnen spelen bij de economische ontwikkeling van het district.
2. Het op termijn overdragen van kennis over de training kansenregisseurs aan het Kennisinstituut Surinaamse Districten.

In de gemeente Rotterdam wordt het project Kansenzones uitgevoerd. Idee hierachter is dat sociaal en economisch zwakke wijken economisch ontwikkeld worden. Beleidsmedewerkers van de gemeente worden getraind als kansenregisseurs (KR). Gemeente ambtenaren (HBO niveau) worden hierbij opgeleid om (sociaal – economische) kansen in hun directe omgeving integraal en gebiedsgericht te operationaliseren, op basis van een door bewoners en politiek gedragen agenda. Kansenregie is een nieuwe werkmethode om kansen voor en in de gemeente beter te benutten en te implementeren.

Op verzoek van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling (RO) – en op basis van werkbezoeken aan Nederland in het kader van LOGO South – is een training uitgevoerd voor districtsambtenaren in Suriname.

De training sluit nauw aan bij het decentralisatieproces dat momenteel in Suriname in gang is, wat wordt ondersteund door het DLGP van de Inter American Development Bank (IDB). De training bouwt ook voort op de trainingen "Integraal Gebiedsgericht Werken" en "projectmatig werken" die in 2005 in vier districten (Coronie, Sipaliwini, Saramacca en Brokopondo) zijn verzorgd in opdracht van VNG International en het ministerie van RO als onderdeel van het LOGO South landenprogramma Suriname.

Uitvoering

Het project Kansenzones is formeel van start gegaan tijdens een bijeenkomst in Paramaribo in maart 2007 waarbij de Leergang Kanseregisseurs (LKR) is gepresenteerd aan de minister van Regionale Ontwikkeling en zijn Directie en Staf, het hoofd van het Bureau Decentralisatie en alle Districtscommissarissen. De LKR is tijdens deze bijeenkomst met enthousiasme ontvangen, onder de voorwaarde dat de uitvoering onderdeel zou uitmaken van de bestaande beleidsfuncties van Districtsadministrateur en Districtssecretaris.

In april 2007 is de voorbereiding van de training verder ter hand genomen met het plannen van de eerste training Kanseregisseurs, het verkrijgen van een namenlijst van cursisten, akkoord van de Districtscommissarissen en het creëren van draagvlak voor de uitvoering van het inhoudelijke programma binnen het management van het ministerie van Regionale Ontwikkeling. De training Kanseregisseurs is vervolgens begin oktober per voorlichtingsbrochure onder de aandacht gebracht van alle Districtscommissarissen. Dit, in verband met de selectie van deelnemers.

Van 8 oktober 2007 tot en met 13 oktober 2007 hebben enthousiaste districtsambtenaren uit alle districten deelgenomen aan de training kanseregisseurs. Voorafgaande aan de training zijn een trainingsprogramma en een trainingsmap Kanseregie ontwikkeld. Tijdens de uitvoering van de training is dit programma door de trainers aangepast aan het daadwerkelijke startniveau (opleidingsachtergrond, kennis en kunde) van de deelnemers. Het daadwerkelijke startniveau, de functieprofielen, de opleidingsniveaus en de competenties van de deelnemers liepen sterk uiteen.

Aanwezig waren ambtenaren vanuit de functies Bestuursopzichter, Districtssecretaris (DS), Beleidsmedewerker tot en met de nieuwe functie Districtsadministrateur (DA). De opleidingsachtergrond varieerde van middelbare school (ulo/ mulo) tot universiteit en de competenties varieerde van ervaring met projectmanagement tot helemaal geen ervaring met projectmanagement.

De training is na afloop door het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam geëvalueerd en op basis hiervan is er een rapportage geschreven waarin enkele conclusies worden getrokken en een aanzet wordt gegeven tot een vervolg. Ook door VNG International is de opleiding geëvalueerd.

Uit beide evaluaties is naar voren gekomen dat de deelnemers de training als zeer leerzaam en interessant hebben ervaren. De training heeft bijgedragen aan een nieuwe manier van denken over districtsontwikkeling in Suriname (decentraal in plaats van centraal) en een nieuwe manier van werken binnen de districten die gekenmerkt wordt door een proactieve

houding en het nemen van eigen initiatieven. Ook is er aangegeven door de deelnemers dat er een behoefte bestaat voor een vervolgtraining zowel in theorie als in praktijk. Momenteel is het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam, dat vanaf de ontwikkeling van deze training samenwerkt met de Hogeschool Rotterdam en Pigot Advies BV, in overleg met het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International om te kijken hoe hier gehoor aan kan worden gegeven.

4.8 Rotterdam: ArtRoPa-project

Samenwerking ministerie van Cultuur - Rotterdam

Partners

De heer Ralph van Meijgaard, beeldend kunstenaar uit Rotterdam heeft in het voorjaar van 2006 het Centrum Beeldende Kunst (CBK) benaderd met het voorstel een uitwisselings- en gastatelierprogramma op te zetten met Suriname. In augustus 2006 is de heer van Meijgaard samen met de heer Thomas Meyer zu Schlochtern naar Suriname geweest. Tijdens dit werkbezoek hebben zij kennis gemaakt met beeldende kunstenaars, vormgevers, filmers en fotografen en er is contact gelegd met culturele instellingen en organisaties waaronder het Nola Hatterman Instituut, de Academie van Hoge Kunst en Cultuur Onderwijs (AHKCO), het Ministerie van Cultuur en de FVAS (Federatie Van Beeldend Kunstenaars in Suriname).

Van Surinaamse kant kwam tijdens dit werkbezoek een verzoek om samenwerking en uitwisseling. Uit de contacten bleek dat er vooral belangstelling bestaat voor kunstenaars uit Nederland die met nieuwe media (film, video, fotografie), conceptkunst en met kunst in de openbare ruimte (installaties / interventies) werken.

Op basis van de gesprekken en in overleg met de Surinaamse partners is het CBK in februari 2007 gestart met het project ArtRoPa, oorspronkelijk geheten Better City-Better life. Dit project is onderdeel van een vierjarige samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Rotterdam en de Republiek Suriname die op 19 februari 2007 door de president van Suriname, de heer Ronald Venetiaan en de burgemeester van Rotterdam, de heer Ivo Opstelten is ondertekend.

Doelstelling

Doel van het ArtRoPa-project⁶ is het versterken van de culturele infrastructuur en het bevorderen van de interculturele dialoog.

Dit betekent uitwisseling van ideeën en het stimuleren van creativiteit en diversiteit waarmee de culturele identiteit en het zelfbewustzijn in Suriname worden vergroot.

Kunstenaars hebben als geen ander de mogelijkheid om verbindingen tussen verschillende culturen te leggen, samen te werken en als sleutelfiguren ervaringen uit te wisselen.

⁶ Meer informatie over het ArtRoPa- project is te vinden op de website <http://www.artropa.nl/>

Daarnaast biedt het project de kunstenaars een intense beleving, de opgedane inspiratie kan leiden tot verdieping van hun werk. Kunstenaars uit Suriname en Rotterdam krijgen de kans collega's te ontmoeten, kennis uit te wisselen, netwerken uit te breiden en hun praktijkervaring te verdiepen.

Doel is ook het bevorderen van cultureel bewustzijn, met in het bijzonder aandacht voor de cultuur van marrons en inheemsen. Centraal in het ArtRoPa-project staat de relatie Natuur - Cultuur. Natuur is de oorspronkelijke natuurlijke levensruimte met alle organismen, planten en dieren. Die staat onder druk. Ecologie en bescherming van het regenwoud staan hoog op de politieke agenda. Dit project biedt kunstenaars de mogelijkheid vanuit hun perspectief naar het urgente milieuvraagstuk te kijken. Cultuur gaat over mensen en hun intellectuele, emotionele en spirituele bestaan. Natuur en cultuur staan in de westerse wereld vaak op gespannen voet met elkaar. De negatieve effecten van de globalisering leiden tot aantasting van de biodiversiteit van de natuur, de mondialisering bedreigt de culturele verscheidenheid.

Uitvoering

Het ArtRoPa-project bestaat uit drie onderdelen. Het eerste onderdeel van het ArtRoPa-project is een residencyprogramma voor kunstenaars uit Suriname. Per jaar kunnen minimaal twee Surinaamse kunstenaars ieder voor een periode van drie maanden, gebruik maken van gastateliers bij het kunstenaarsinitiatief Duende te Rotterdam. Na afloop krijgen de kunstenaars een tentoonstelling aangeboden bij Duende en /of het CBK. Het Residency programma is een samenwerking tussen Duende, het CBK, de FVAS (Federatie van Surinaamse Kunstenaars) en de Nederlandse Ambassade te Paramaribo die de residency mee financiert. Bij zijn bezoek in februari 2007 heeft de heer Ivo Opstelten de aftrap gegeven met het bekendmaken van de eerste Surinaamse kunstenaar, de heer George Struikelblok.

De heer Struikelblok verbleef de maanden juli, augustus, september 2007 in Rotterdam bij Duende. Zijn residency werd afgesloten met een presentatie *Raksha* (bescherming) die van 21 september tot 14 oktober 2007 bij het CBK aan de Nieuwe Binnenweg te zien was. In 2008 komen nogmaals drie kunstenaars naar Rotterdam. Het tweede onderdeel van het ArtRoPa-project is het gezamenlijk ontwikkelen van projecten in Suriname door kunstenaars uit Rotterdam en Suriname. Op 8 november 2007 vertrokken zeven Rotterdamse kunstenaars naar Suriname om er enkele weken tot een paar maanden te verblijven. Van 4 tot 9 november reisden zes Rotterdamse kunstenaars met vijf Surinaamse collega's naar Kosindo aan de Gran Rio, een zijrivier van de Surinamerivier, ruim een uur vliegen van Paramaribo. Een groot gedeelte van de Surinaamse deelnemers was even onbekend met het binnenland als de Nederlanders. Van 7 tot 10 februari 2008 reisden nog eens in totaal vijf Rotterdamse en Surinaamse kunstenaars naar het binnenland. Deze keer was de bestemming Pikinslee aan de Surinamerivier, acht uur reizen met bus en boot van Paramaribo. Na terugkeer in Nederland zijn de kunstenaars met hun Surinaamse collega's per email in contact gebleven. Er zijn vervolgspraken gepland met zowel instellingen als individuele kunstenaars (de twee

kunstacademies en stichtingen als het Green Heritage Fund Suriname, Surinaams Museum en de Organisatie voor Gemeenschapswerk en Culturele vorming (NAKS)).

Als laatste onderdeel van het ArtRoPa- project zullen de resultaten van deze samenwerking in Rotterdam en Paramaribo worden gepresenteerd. Eind 2009 wil het CBK de resultaten van ArtRoPa laten zien in Rotterdam, in de Kunsthall. Over de periode (in het laatste kwartaal van 2009) zijn afspraken gemaakt. Over de inhoud is overleg met de directie. De tentoonstelling past in het programma van de Kunsthall. Naast het werk van de kunstenaars, (Surinaamse, Nederlandse en in Nederland wonende Surinaamse kunstenaars) zal er in de programmering aandacht zijn voor Surinaamse muziek, Surinaamse keuken, mode, literatuur en poëzie. Extra aandacht krijgen jongeren met een Surinaamse achtergrond. Hiermee sluit ArtRoPa aan bij 'Rotterdam Europese Jongerenhoofdstad 2009'. De tentoonstelling zal begin 2010 naar Paramaribo reizen.

4.9 Wederopbouw van het binnenland van Suriname

Ministerie van Regionale Ontwikkeling – 24 Nederlandse gemeenten en VNG International

Partners

Het betreft een samenwerking tussen het Surinaamse Ministerie van Regionale Ontwikkeling, de stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland (FOB), 24 Nederlandse gemeenten⁷ en VNG International. In oktober 2007 hebben het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International een overeenkomst gesloten over de besteding van geld van Nederlandse gemeenten voor de wederopbouw na de overstromingen van 2006. In vier verschillende plaatsen in het binnenland worden projecten uitgevoerd. VNG International sloot de overeenkomst namens 24 Nederlandse gemeenten die in 2006 geld ter beschikking hebben gesteld voor de wederopbouw in het binnenland van Suriname. Hierbij waren Amsterdam, Rotterdam en Den Haag de belangrijkste donateurs; gezamenlijk stelden zij driekwart van het totale bedrag beschikbaar. De uitvoering van het project is in handen van de stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland (FOB). De stichting FOB is een semi-overheidsinstelling ressorterende onder het Ministerie van Regionale Ontwikkeling.

Het doel van de stichting FOB is het leveren van een bijdrage aan het wegwerken van de sociaal-economische achterstand van de in het binnenland woonachtige bevolkingsgroepen, zodat zichzelf bestendige rurale economieën kunnen worden opgebouwd.

⁷ Amsterdam, Arnhem, Culemborg, Den Haag, Diemen, Gilze en Rijen, Grave, Haarlemmermeer, Heemskerk, Landgraaf, Lelystad, Maastricht, Meerssen, Menterwolde, Krimpen a/d IJssel, Oostzaan, Rheden, de Ronde Venen, Ridderkerk, Rotterdam, Spijkenisse, Tholen, Winschoten, Woensdrecht

Doelstelling

Het algemeen doel van het project is te komen tot realisatie van “ontwikkelingscentra” in het binnenland van waaruit de bestuurbaarheid, de dienstverlening en de groeipotentie van het betreffende gebied kan worden geoptimaliseerd.

Begonnen wordt met het realiseren van faciliteiten voor de bestuursdienst op strategische plaatsen in de door de watersnood zwaarst getroffen gebieden. Daarnaast is het doel het vergroten van de opvangcapaciteit van leerlingen en leerkrachten voor het basisschoolonderwijs. Met deze doelstelling wordt in meer concrete termen bereikt dat de bereikbaarheid van bestuursdiensten wordt vergroot en wordt gezorgd voor betere dienstverlening en toegankelijkheid in Atjoni, Sneesi kondre, Stoelmanseiland en Gujaba. In deze vier gebieden in het binnenland van Suriname wonen tussen 15.000 – 17.000 mensen. Zij zijn de directe begunstigden van het project.

Het project bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bouw van onderdelen van een dienstencentrum en ambtswoningen voor overheidsdiensten te Sneesi kondre en Atjoni
- Renovatie van enkele bestaande (of nieuwbouw), dienst en ambtswoningen te Stoelmanseiland
- Bouw van een school voor Gewoon Lager Onderwijs te Gujaba

De uitvoering van deze zaken is onderdeel van een omvangrijker project van het Ministerie van Regionale Ontwikkeling om tot “ontwikkelingscentra” te komen op strategisch gekozen locaties in het binnenland, vooral in het district Sipaliwini. Hierdoor zal de bestuurbaarheid van het district Sipaliwini worden vergroot, de dienstverlening voor de lokale bevolking beter bereikbaar worden gemaakt, kwalitatief en praktisch onderwijs worden aangeboden en economische activiteiten vanuit de lokale gemeenschappen worden gestimuleerd. De ontwikkelingscentra voorzien voor de regering van Suriname in twee cruciale voorwaardenscheppende elementen.

Ten eerste het dichterbij de bevolking brengen van bestuurlijke en dienstverlenende functies voor de overheid. En ten tweede het dichterbij de bevolking brengen van economische ontplooiingskansen en werkgelegenheid.

Uitvoering

Voor de Nederlandse gemeenten was het uitgangspunt dat in Suriname de prioriteit bepaald moest worden. De regering van Suriname ontwikkelde als gevolg van de overstromingen een nieuw beleid voor het binnenland. De noodzakelijke wederopbouw werd aangegrepen om kansen voor ontwikkeling van het binnenland te benutten. Gekozen is voor een aanpak van concentratiegebieden, waarbij voorzieningen voor bewoners geconcentreerd worden. Bestuurscentra, politieposten, medische posten en onderwijsfaciliteiten vormen de kern van deze voorzieningen. Aan de realisatie van ontwikkelingscentra in het binnenland ligt voor de Surinaamse overheid een heldere visie ten grondslag. De bewoners van het binnenland zullen tegen het jaar 2015 de nationale ontwikkelingsdoelen en de

internationale Millennium Ontwikkelingsdoelen moeten hebben bereikt. Ze zullen ook gelijke ontwikkelingskansen genieten als alle andere burgers van het land. Het bestuurlijk handelen van de overheid zal gedecentraliseerd zijn naar regionaal niveau, waardoor de binnenlandse bevolking zoveel mogelijk in lijn met hun eigen ontwikkelingsaspiraties en in een klimaat van respect voor de traditionele inheemse en marronculturen, hun duurzame menselijke ontwikkeling zullen bepalen. De voornaamste strategie om deze ontwikkelingsdoelen te bereiken ligt in decentralisatie van bestuur en dienstverlening. Het binnenland is in deze strategie geen verzorgingsgebied maar een gebied met grote potenties voor ontplooiing en bijdrage aan nationale vooruitgang, waarin geïnvesteerd moet worden om dit potentieel ten volle te kunnen benutten. Als dit niet gebeurt, zal het binnenland in een achtergestelde positie blijven en zullen de bewoners noodgedwongen naar stedelijke gebieden trekken, zonder dat ze er perse beter van worden, ofwel er generaties over heen gaan voordat ze de "inhaalslag" hebben gemaakt.

De ontwikkeling van het binnenland verdient daarom een extra investering, waarbij de ontwikkelingsmogelijkheden dichterbij de mensen gebracht wordt in plaats van de mensen naar de kansen te laten migreren.

Het ministerie van Regionale Ontwikkeling heeft uitvoerig gesproken met de binnenlandse bewoners over dit beleid. In tal van bijeenkomsten (Kroetoes) heeft het beleid vorm gekregen en – zeker zo belangrijk – de ondersteuning gekregen van de bewoners. Dat het hier gaat om een proces van maanden was al duidelijk gemaakt door de minister van Regionale Ontwikkeling tijdens een bezoek aan Nederland in oktober 2006. Hij had toen gesprekken met VNG International en gemeenten aangesloten bij het Suriname Platform. Toen stelde de minister al dat het consulteren van de bevolking enige maanden zou vergen. Uiteindelijk is een omvattend plan opgesteld onder verantwoordelijkheid van de stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland, die veel ervaring heeft met projecten in het binnenland. Onderdelen van dit omvattende plan worden nu gefinancierd uit de gelden van Nederlandse gemeenten voor de wederopbouw. De uitvoering van deze projecten is gestart in januari 2008 en de verwachting is dat de projecten eind 2008 afgerond zullen worden. In januari 2008 heeft de minister van Regionale Ontwikkeling een werkgroep ingesteld, ter monitoring van de voorbereiding en uitvoering van de projecten. Naast de directeur van FOB, de Onderdirecteur Kust en Ontwikkeling Binnenland van het ministerie van Regionale Ontwikkeling en het Hoofd Onderwijs Binnenland, zijn ook twee ressortleiders van de bestuursdienst opgenomen in deze werkgroep.

In de periode januari 2008 tot en met april 2008 zijn de eerste voorbereidingsactiviteiten van de projecten van start gegaan. Dit betrof hoofdzakelijk het verder detailleren van alle projectdossiers, middels ondermeer; dataverzameling, besprekingen met relevante stakeholders, oriëntatiemissies, Kroetoes met de gemeenschappen en technische en organisatorische voorbereiding van ontwerpen en de uitvoering. In de periode juni- juli is gestart met de bouw van de verschillende bestuurscentra en naar verwachting zullen de bestuurscentra eind oktober opgeleverd worden.

5. Het Suriname Platform

Achtergrond en doel van het Suriname Platform

Gemeentelijke internationale samenwerking houdt steeds vaker rekening met de oorspronkelijke herkomst van de inwoners van de betreffende gemeente. Aangezien voor een groot aantal inwoners van Nederlandse gemeenten Suriname het herkomstland is onderhouden veel gemeenten bijzondere banden met Suriname. Dit was de belangrijkste reden om in 2001 het Suriname Platform op te richten. Op dit moment wordt het Suriname Platform gevormd door zes gemeenten (Amsterdam, Den Haag, Arnhem, Lelystad, Rotterdam en Spijkenisse). Het secretariaat van het Platform is ondergebracht bij VNG International. Het Suriname Platform heeft zich bij zijn oprichting in 2001 een aantal doelen gesteld waarvan de belangrijkste zijn:

- Ontwikkelen en verdiepen van de samenwerking tussen Nederlandse gemeenten en waterschappen met Surinaamse districten en ressorts. Daarbij staat het uitwisselen van informatie en het zoeken van afstemming over de verschillende initiatieven die de leden in Suriname ontplooiën, voorop.
- Het Suriname Platform streeft er naar gezamenlijk activiteiten te ondernemen om het draagvlak voor samenwerking met Suriname te vergroten.
- Ten slotte wil het Suriname Platform kleinere gemeenten de mogelijkheid bieden om op volwaardige wijze bij te dragen aan en samen te werken in activiteiten met Suriname.

Uitwerking van de doelstelling van het Suriname Platform

In de beginfase zijn er afspraken gemaakt tussen het Suriname Platform en de Surinaamse districten die vastgelegd zijn in een intentieverklaring.⁸ De uitvoering van deze in 2002 gesloten intentieverklaring verliep echter aan beide zijden moeizaam. Daarnaast veranderden de doelstelling van het Platform door de introductie van het LOGO South Landenprogramma.

Dit was aanleiding voor het Platform om in 2004 een nieuwe doelstelling te formuleren die met name gericht is op ambtelijke coördinatie. Hiermee heeft de aandacht zich binnen het Suriname Platform verplaatst naar de activiteiten die de leden zelfstandig uitvoeren. VNG International is hier middels LOGO South bij betrokken.

De nieuwe doelstelling en activiteiten van het Suriname Platform vanaf 2005 zijn:

- Het Suriname Platform richt zich nadrukkelijk op de ambtelijke coördinatie en uitwisseling tussen de leden die projecten in Suriname uitvoeren. Waar gebruik wordt gemaakt van LOGO South gebeurt dat binnen de kaders van het LOGO Landenprogramma Suriname.
- VNG International voert het secretariaat van het Suriname Platform. Deze rol houdt in het delen van relevante informatie over Suriname met de leden, het bijhouden van een

⁸ *Intentieverklaring tussen Districten in Suriname en het Platform van de medeoverheden voor samenwerking in Suriname. Ondertekend op 28 februari 2002.*

overzicht van activiteiten van de leden in Suriname, het initiëren, voorbereiden en de verslaggeving van de bijeenkomsten.

- Het Suriname Platform treedt op als woordvoerder bij zaken die in het gezamenlijk belang van de leden zijn. Dit doet zij naar andere partijen, zoals het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nederlandse ambassade in Suriname en de Surinaamse ambassade en het Consulaat in Nederland.

Contact met het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken

Het secretariaat van het Suriname Platform en het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken onderhouden goede contacten. In 2002 heeft een eerste informatievoorziening plaatsgevonden van het ministerie aan het Platform in de vorm van een overzicht van de sectorale benadering waarvoor in Suriname is gekozen. Deze sectorale benadering houdt in dat per sector een plan wordt opgesteld op basis waarvan besteding van verdragsmiddelen plaatsvindt.⁹ Bij de activiteiten van het Suriname Platform en het LOGO South Landenprogramma Suriname wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij deze benadering.

Tussen het secretariaat van het Suriname Platform en het ministerie vindt een goede informatie-uitwisseling en afstemming plaats. Vergaderingen van het Suriname Platform worden bijgewoond door een vertegenwoordiger van Buitenlandse Zaken. Naast gemeenten, neemt het Suriname Platform deel aan het Interdepartementale Overleg Suriname.

Samenwerking met het Surinaamse ministerie van Binnenlandse Zaken

In januari 2008 hebben het Surinaamse ministerie van Binnenlandse Zaken en VNG International een Memorandum Of Understanding ondertekent voor een samenwerking op het gebied van *Human Resource Management*. Dit is voorafgegaan door een participatief proces waarbij naast het ministerie van Binnenlandse Zaken en VNG International ook functionarissen van de Bestuursacademie Nederland, de Nederlandse gemeenten Rotterdam, Den Haag en Amsterdam en verschillende relevante andere scholingsinstituten betrokken waren.

Op 7 en 8 mei 2008 heeft het Surinaamse ministerie van Binnenlandse Zaken een seminar in Paramaribo georganiseerd (in samenwerking met VNG International en met medewerking van de gemeenten Rotterdam, Den Haag en de Bestuursacademie Nederland). Het seminar heeft belangrijke bouwstenen opgeleverd om de eerste stappen te zetten richting de uitwerking en beschrijving van projectinitiatieven.

Deze uitgewerkte projectinitiatieven zijn in juli 2008 door VNG International bij het ministerie van Binnenlandse Zaken ingediend.

Het gaat hierbij om projectinitiatieven op de volgende deelgebieden: de ontwikkeling van een Dienst Kader en Ontwikkeling; een uitwisselingsprogramma tussen Surinaamse en Nederlandse overheden; de uitwerking van een leergang Personeel en Organisatie Adviseur Surinaamse overheid en een toolkit (praktisch "gereedschap") Personeel en Organisatie.

In september 2008 zal er nogmaals een werkbezoek van het ministerie van Binnenlandse

⁹ De sectoren zijn onderwijs, gezondheid, agrarisch, goed bestuur, milieu en huisvesting.

Zaken aan VNG International plaatsvinden waarbij deze projectinitiatieven verder zullen worden geoperationaliseerd.

Overzicht van de belangrijkste activiteiten van het Suriname Platform 2003 - 2008

Activiteiten van het Suriname Platform in de periode 2003 - 2005

- Reguliere bijeenkomsten van het Suriname Platform.
- Het onderhouden van contact met de Ambassadeur en het Consulaat Generaal van de Republiek Suriname en met het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Afstemming tussen het Suriname Platform en een aantal externe partijen (o.a. met Cordaid, het Zeister Zendingsgenootschap en enkele andere initiatieven) over wederzijdse activiteiten in en voor Suriname.
- Meerdere besprekingen tussen het ministerie van Regionale Ontwikkeling en het Suriname Platform over de mogelijke oprichting van een Vereniging van Surinaamse Districten.
- In de tweede helft van 2003 heeft er veel coördinatie plaatsgevonden tussen de verschillende projecten binnen het GSO programma. Op basis van het grote aantal GSO activiteiten in Suriname is in 2004 Suriname gekozen als een van de kernlanden binnen het LOGO South programma (zie ook hoofdstuk 6).
- De leden van het Suriname Platform hebben in 2004 deelgenomen aan het werkbezoek 'projectmatig werken' van 25 medewerkers van departementen in Suriname aan Nederland. De resultaten van dit werkbezoek hebben geleid tot de trainingen voor districten die in een samenwerkingsverband van VNG International, het ministerie van Regionale Ontwikkeling en de gemeente Den Haag in 2005 is uitgevoerd.
- Verzorgen van een onderdeel over gemeentelijke contacten met Suriname tijdens de Suriname Districtendag die is georganiseerd door de gemeente Den Haag in 2004.
- Deelname van de leden aan het werkbezoek van een Surinaamse delegatie tussen 16 en 24 september 2004 aan de VNG. Tijdens dit werkbezoek werd uitvoerig van gedachten gewisseld over een LOGO South Landenprogramma Suriname en werd de Surinaamse delegatie in de gelegenheid kennis te maken met de decentrale praktijk in Nederland.
- Opstellen van het LOGO landenprogramma Suriname (2004).
- Bijeenkomst voor de leden over de parlementsverkiezingen in Suriname (2005).
- Overleggen met het ministerie van Regionale Ontwikkeling over het opstellen van een financieringsvoorstel voor de oprichting van een Vereniging van Surinaamse Districten en het indienen van het voorstel bij het ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking (2005).

Activiteiten van het Suriname Platform in de periode 2006 - 2008

- Reguliere bijeenkomsten van het Suriname Platform.
- Het onderhouden van contact met het Consulaat Generaal van Suriname en met het ministerie van Buitenlandse Zaken.

- Afstemming tussen het Suriname Platform en een aantal externe partijen (o.a. met Wereld Waternet, Vestia Interconsult, Skanfonds, Stichting Kinderpostzegels en International Child and Development Initiatives) over wederzijdse activiteiten in en voor Suriname.
- Het uitbrengen van de eerste versie van de brochure “Nederlandse gemeenten en Suriname” in januari 2006. In de brochure is een overzicht opgenomen van projecten van Surinaamse en Nederlandse overheden. Een aantal projecten zijn in het boekje nader uitgewerkt. Het doel van het boekje is het vergroten van de bekendheid van de gemeentelijke samenwerking in Suriname.
- Een gezamenlijke missie van de leden naar Suriname in januari 2006. Tijdens het werkbezoek heeft afstemming plaatsgevonden tussen de verschillende activiteiten van de gemeenten en het LOGO South Landenprogramma Suriname met de Surinaamse partijen.
- Overleggen met het ministerie van Regionale Ontwikkeling over het opstellen van een financieringsvoorstel voor het opstellen van een toolkit voor Districtsraadsleden en Ressortsraadsleden en het organiseren van een seminar in Suriname in januari 2008 om draagvlak te creëren voor de toolkit.
- Het uitbrengen van 4 nieuwsbrieven onder de naam “Suriname en Nederlandse gemeenten”. Deze nieuwsbrieven zijn verspreid onder de leden van het Suriname Platform maar ook onder andere geïnteresseerden zoals vertegenwoordigers van Surinaamse ministeries en districten, Nederlandse gemeenten, het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken en NGO’s.
- Het uitvoeren van een groot aantal activiteiten in het kader van het LOGO South Landenprogramma Suriname waaraan ook de leden van het Suriname Platform een bijdrage hebben geleverd zoals een werkbezoek van medewerkers van het Bureau Decentralisatie (2006), een workshop op het gebied van Human Resource Management voor districtsambtenaren (2007) en een Masterclass voor Districtscommissarissen (2007).
- Uitvoering van het project: “Bouw bestuur- en onderwijsfaciliteiten binnenland in het kader van de wederopbouw van het binnenland” in samenwerking met het Surinaamse ministerie van Regionale Ontwikkeling, de stichting Fonds Ontwikkeling Binnenland (FOB), 24 Nederlandse gemeenten (waaronder de leden van het Suriname Platform) en VNG International.
- Het uitbrengen van een herziene versie van de brochure “Nederlandse gemeenten en Suriname” in september 2008.
- Een gezamenlijke missie van de leden van het Suriname Platform aan Suriname in september 2008. De doelen van het werkbezoek zijn: 1) het bezoeken van de wederopbouwprojecten in het binnenland van Suriname; 2) het vaststellen van de doelstellingen van het LOGO Landenprogramma Suriname 2009-2010 met het ministerie van Regionale Ontwikkeling; 3) het bezoeken van enkele gemeentelijke projecten.

6. Samenwerking van het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International

De samenwerking tussen het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International speelt zich vooral af op het terrein van het LOGO South Landenprogramma Suriname 2005 – 2008. In Suriname is het ministerie de coördinerende instantie voor de uitvoering van dit programma, zoals ze dat ook was bij het opstellen van het landenprogramma. In het LOGO South Landenprogramma Suriname is veel aandacht voor het versterken van het bestuur in districten, dat bij de toenemende decentralisatie van steeds groter belang wordt. De samenwerking tussen het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International kent een geschiedenis die terug gaat tot het intensiveren van contacten van de Republiek Suriname met Nederlandse gemeenten.

Het Gemeentelijke Samenwerking met Ontwikkelingslanden programma (GSO)

In 2001 en 2002 zijn de contacten tussen Suriname en Nederlandse gemeenten sterk aangehaald. De regering van Suriname heeft met meerdere gemeenten afzonderlijke samenwerkingsovereenkomsten gesloten. De uitvoering van die overeenkomsten vond in de vorm van projecten plaats. Voor de financiering van de uitvoering van de projecten hebben de Nederlandse gemeenten in een aantal gevallen een beroep gedaan op het programma GSO (1993 – 2004). GSO werd gefinancierd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken en uitgevoerd door VNG International. Het doel van het programma was het versterken van lokaal bestuur in ontwikkelingslanden door middel van concrete samenwerkingsactiviteiten tussen gemeenten. Het grote aantal projecten van Nederlandse gemeenten en Surinaamse ministeries dat mede werd gefinancierd door het programma GSO was aanleiding om in 2003 in Suriname een seminar te organiseren. Doel van het seminar was om te onderzoeken hoe een groter effect van de projecten in Suriname bereikt kon worden.

Tijdens het seminar werden de volgende conclusie getrokken: positieve effecten waren dat de uitvoering van de gemeentelijke projecten goed verliep tussen de verschillende projectuitvoerders. Er was een goed netwerk opgebouwd en er was vertrouwen tussen de partijen tot stand gekomen. In Suriname is veel waardering voor de inzet van Nederlandse deskundigen. Er zijn geen lange ingewikkelde procedures, de lijnen zijn kort. Bij de uitvoering wordt dezelfde taal gesproken, de vaklieden aan beide kanten zijn doelgericht. Een belangrijk gevolg van de internationale samenwerking was dat de motivatie voor het eigen werk in Suriname toenam. Een belangrijke conclusie van het seminar was dat meerwaarde toevoegen aan de afzonderlijke projecten van Surinaamse ministeries en Nederlandse gemeenten niet mogelijk was omdat hiervoor een omvattend plan binnen het programma

GSO ontbrak. Mede om deze reden heeft de opvolger van het programma GSO, LOGO South, gekozen voor een andere werkwijze.

Het LOGO South landenprogramma Suriname

LOGO South stelt Nederlandse gemeenten in staat om kennis over te dragen aan partnerorganisaties in ontwikkelingslanden. Het gaat bij LOGO South om de versterking van de capaciteit van mensen, om een investering in mensen. Dit vindt zijn belangrijkste grond in de gebruikte methode. Het programma gaat vooral uit van het bij elkaar brengen van praktijkkennis in een partnerschap van gemeenten in een ontwikkelingsland en in Nederland.

LOGO South richt zich op die onderdelen van het (lokaal) bestuur waar de praktijken dicht bij elkaar staan en de partnerschappen optimaal kunnen functioneren. Het LOGO South Landenprogramma Suriname 2005 - 2008 geeft een kader aan waarbinnen activiteiten gefinancierd door LOGO South van Surinaamse ministeries met een districtsperspectief en afzonderlijke districten enerzijds en Nederlandse gemeenten en gemeentelijke instellingen anderzijds worden uitgevoerd. Het LOGO South Landenprogramma Suriname is dus geen nieuwe of een op zichzelf staande activiteit, maar een beschrijving hoe de samenhang tussen projecten bevorderd kan worden en tot een meerwaarde kan leiden in de periode 2005 tot en met 2008. Om dat te bereiken bevat het LOGO South Landenprogramma Suriname een eigen doelstelling, uitvoeringswijze, te behalen resultaten en indicatoren. Hoewel LOGO South zich richt op lokale besturen, wordt in Suriname ook samengewerkt met nationale ministeries. Redenen hiervoor zijn dat de schaal en het werkveld van ministeries in Suriname vergelijkbaar is met dat van Nederlandse gemeenten. Samenwerking tussen Nederlandse gemeenten en de ministeries ligt dus voor de hand. Een tweede reden is dat de decentralisatie van bestuur nog in ontwikkeling is waardoor het lokaal bestuur nog geen partner in de samenwerking kan zijn. Binnen het programma GSO was in overleg met het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken al de mogelijkheid gecreëerd om in Suriname met nationale ministeries samen te werken. Deze praktijk wordt onder LOGO South voortgezet. In Suriname wordt vooral samengewerkt met het ministerie van Regionale Ontwikkeling (RO) dat de zorg heeft voor de coördinatie van de lokale besturen (districten) in de Republiek Suriname.

Het LOGO Landenprogramma Suriname 2005-2008

Het opstellen van het LOGO South Landenprogramma 2005-2008 vond in 2004 plaats en is een participatief proces van tal van partijen geweest. Het is in samenspraak met de Surinaamse ministeries van Regionale Ontwikkeling en van Planning en Ontwikkelingssamenwerking, de Surinaamse districten en het Suriname Platform in Nederland opgesteld. Het proces van formuleren leverde een aantal constatering op waarvan de belangrijkste conclusie was dat het bestuur in Suriname zowel op nationaal niveau als in de districten te maken heeft met een kaderprobleem. Het kaderprobleem bestaat uit een te geringe kwaliteit van het ambtelijke apparaat en leidt tot niet altijd deugdelijke voorbereiding van besluiten en niet adequate beleidsuitvoering. Een belangrijke doelstelling van het LOGO

Landenprogramma voor de periode 2005-2008 was dan ook het leveren van een bijdrage aan het oplossen van het kaderprobleem van het bestuur in Suriname. Om tot uitvoering van deze doelstelling te komen zijn er in de periode 2005-2008 op twee niveaus activiteiten uitgevoerd.

Ten eerste activiteiten op bilateraal niveau van Surinaamse ministeries met een districtspectief en afzonderlijke districten enerzijds en Nederlandse gemeenten en gemeentelijke instellingen anderzijds en ten tweede activiteiten op nationaal niveau uitgevoerd door het ministerie van Regionale Ontwikkeling en de Surinaamse districten enerzijds en VNG International anderzijds.

Binnen het kader van het LOGO Landenprogramma Suriname is ervoor gekozen om de bilaterale projecten toe te splitsen op de onderwerpen water management, volkshuisvesting en het goed functioneren van de bestuurlijke organisatie. Deze onderwerpen sloten goed aan bij de bestaande contacten tussen Suriname en Nederlandse gemeenten en bovendien was uit de ervaring van het programma GSO gebleken dat samenwerking op deze onderwerpen bijzonder succesvol is. In de periode 2005-2008 zijn er in totaal drie gemeentelijke projecten uitgevoerd in Suriname in het kader van het LOGO South Landenprogramma Suriname. Ten eerste een project van Wereld Waternet met de Surinaamse Waterleiding Maatschappij (SWM) gericht op de verbetering van de drinkwatervoorziening in het binnenland van Suriname. Ten tweede een project van het Ontwikkelingsbedrijf Amsterdam en het Surinaamse ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting ter ondersteuning van het ministerie bij het opstellen en uitvoeren van het huisvestingsbeleid en als laatste een project van de gemeente Rotterdam met het Surinaamse Ministerie van Regionale Ontwikkeling. Dit laatste project is gericht op het opleiden van ambtenaren in de Surinaamse districten tot "Kansenregisseurs"¹⁰, zodat zij een effectieve rol kunnen spelen bij de economische ontwikkeling van het district. Het is de bedoeling dat deze kennis over de training "Kansenregisseurs" op termijn zal worden overgedragen aan het Kennisinstituut Surinaamse Districten. Een uitvoerige beschrijving van deze projecten is te vinden in hoofdstuk 4 van deze brochure.

De activiteiten op nationaal niveau uitgevoerd door het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International zijn gericht op het op duurzame wijze realiseren van opleidingen in de verschillende facetten van overheidsbeleid en –uitvoering voor bestuursambtenaren in Suriname. Om dit te bereiken is in het kader van het LOGO Landenprogramma Suriname 2005-2008 besloten tot de oprichting van een Kennisinstituut Surinaamse Districten, kortweg K.I.S.D. Hieronder wordt verstaan een instituut dat ten eerste bestuurs-

10 Kansenregisseurs worden opgeleid om (sociaal-economische) kansen in hun directe omgeving integraal en gebiedsgericht te operationaliseren, op basis van een door bewoners en politiek gedragen agenda. Kansenregie is een nieuwe werkmethode om kansen voor en in de districten beter te benutten en te implementeren.

kundige opleidingen voor districtsambtenaren in Suriname uitvoert en ontwikkelt en ten tweede andere deskundigheidsbevorderende activiteiten uitvoert zoals het verzamelen, documenteren en beheren van informatie en kennis die relevant is voor het bestuur in Suriname en het geven van adviezen op districtsniveau. Om tot de oprichting van het K.I.S.D. te komen zijn er in de periode 2005-2008 een aantal specifieke activiteiten uitgevoerd zoals het uitvoeren van trainingen in de districten van augustus 2006 tot en met juni 2007 met aansluitend een evaluatie van de trainingen, het ontwikkelen van een leerplan "Beleidsontwikkeling en projectmanagement voor Surinaamse Districten", het ontwikkelen van een Business Plan voor het Kennisinstituut Surinaamse Districten, het aanstellen van een project manager voor de uitvoering van het Business Plan enzovoorts. Een uitvoerige beschrijving van deze activiteiten is te vinden in hoofdstuk 4.

Daarnaast is er in het kader van het LOGO South Landenprogramma Suriname in Juni 2007 door het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International een workshop Human Resource Management (HRM) georganiseerd voor districtsambtenaren in samenwerking met HRM deskundigen van de Bestuursacademie en de gemeente Den Haag en Rotterdam. Tijdens deze workshop is de kennis van de districtsambtenaren vergroot op het gebied van HRM instrumenten (zoals competentieprofielen, beoordelingssystemen) en is er een eerste aanzet gedaan tot het schrijven van een HRM beleid en plan van aanpak voor het ministerie van Regionale Ontwikkeling en de districten.

Verder is er in oktober 2007 een Masterclass voor Districtscommissarissen georganiseerd in samenwerking met deskundigen van de Surinaamse Stichting Politiek Documentatiecentrum en wederom deskundigen van de Bestuursacademie en de gemeente Den Haag en Rotterdam. Het doel van deze Masterclass was om de kennis van de Districtscommissarissen te vergroten op het gebied van HRM instrumenten, decentralisatie processen, burgerparticipatie, leiderschapsstijlen enzovoorts. Hierdoor zullen zij beter in staat zijn om de nieuwe taken uit te voeren die zij hebben gekregen ten gevolge van het decentralisatieproces. Op verzoek van de deelnemers aan de HRM workshop en de Masterclass zal er in 2008 een vervolg op deze activiteiten worden georganiseerd.

Daarnaast hebben het ministerie van Regionale Ontwikkeling en VNG International twee aanvullende initiatieven ondernomen die de bestuurskracht van de districten nog verder zal ontwikkelen. In 2005 zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een goed functionerende Vereniging van Surinaamse Districten (VSD). Samenwerking van de districten binnen een vereniging kan zorgen voor onderlinge capaciteitsversterking. In 2005 heeft het Ministerie van Regionale Ontwikkeling een project- en financieringsvoorstel voor de oprichting van de VSD ontwikkeld en ingediend bij het Ministerie van Planning en Ontwikkelingssamenwerking.

Als laatste is er in 2007 een Projectplan opgesteld in verband met de ontwikkeling van een toolkit (praktisch "gereedschap") voor Districtsraadsleden en Ressorraadsleden. Na de

decentralisatie zullen de Districtsraadsleden, de Ressortraadsleden en de Bevolkingsparticipatie Commissies een steeds belangrijker rol gaan vervullen als het gaat om het vaststellen van beleid en burgerparticipatie. In januari 2008 is er door het ministerie van Regionale Ontwikkeling een seminar georganiseerd over het opstellen van een toolkit voor DR en RR leden. Afhankelijk van de toekenning van financiering zal er in de periode 2009-2010 verder worden gewerkt aan de realisering van de VSD en de toolkit voor Districtsraadsleden en Ressortraadsleden.

Het LOGO South Landenprogramma Suriname is van start gegaan op 1 januari, 2005. de implementatieperiode was vier jaar, tot 31 december 2008. Met de donor van het LOGO South Programma, het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, is overeengekomen dat het LOGO South programma financiering zal ontvangen voor twee extra jaar, tot 31 december 2010. In februari 2008 zijn alle gemeentelijke projecten in Suriname en alle activiteiten die zijn uitgevoerd op nationaal niveau door VNG international geëvalueerd.

In september 2008 zal er een gezamenlijk werkbezoek van de lidgemeenten van het Suriname Platform en VNG International aan Suriname plaatsvinden. Tijdens dit werkbezoek zal samen met het ministerie van Regionale Ontwikkeling (Minister, Directie en Staf) en de districten de uitvoering van het LOGO Landenprogramma Suriname in de periode 2005-2008 worden geëvalueerd en de doelstellingen van het Landenprogramma in de periode 2009-2010 participatief worden vastgesteld. Op 1 oktober 2008 kunnen vervolgprojecten voor de periode 2009-2010 ingediend worden binnen het LOGO South Programma en projecten die worden goedgekeurd zullen in januari 2009 van start gaan.

Bijlage: adreslijst lidgemeenten en contactpersonen Suriname Platform

VNG International

Dhr. H. Buis
Mw. A. Pans
Mw. B. Biekman (te bereiken via Bureau
Internationale Zaken gemeente Den Haag)
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
Telefoon: +31-70-3738401
Fax: +31-70-3738660
Email: vng-international@vng.nl
Website: www.vng-international.nl

Gemeente Amsterdam

Dhr. G. Pieters
Dhr. A.P.C. van den Broek
Internationale Betrekkingen
Stadhuis, Amstel 1
Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon: +31-20-5523401 (dhr. G. Pieters)
+ 31-20-5522812 (dhr. A. van den Broek)
Fax: +31-20-5522575
Email: gpieters@bda.amsterdam.nl of
abroek@bda.amsterdam.nl
Website: www.amsterdam.nl/internationaal

Gemeente Arnhem

Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
Mw. V. Vanvenckenray
Postbus 5283
6802 EG Arnhem
Telefoon: +31-26-3773813
Fax: +31-26-3774977
Email: veerle.vanvenckenray@arnhem.nl
Website: www.arnhem.nl

Gemeente Den Haag

Bureau Internationale Zaken
Contactambtenaar Samenwerkingsverband
Republiek Suriname – gemeente Den Haag
Mw. B.A. Biekman
Postbus 12600
2500 DJ Den Haag
Telefoon: +31-70-3533632
Fax: +31-70-3532013
Email: b.biekman@bsd.denhaag.nl
Website: www.denhaag.nl/biz

Gemeente Spijkenisse*Afdeling communicatie*

Dhr. F. Fransen

Postbus 25

3200 AA Spijkenisse

Telefoon: +31-181-696215

Fax: +31-181-696374

Email: fg.fransen@spijkenisse.nl

Website: www.spijkenisse.nl

Gemeente Rotterdam*Internationale Betrekkingen*

Dhr. A. Nuijt

Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Telefoon: +31-10-4172953

Fax: +31-10-4130786

Email: a.nuijt@bsd.rotterdam.nl

Website: www.rotterdam.nl

Gemeente Lelystad*Afdeling, Beleid, cluster O&A*

Mw. S. Arab

Postbus 91

8200 AB Lelystad

Telefoon: +31-320 -278168

Fax: + 31- 320- 278245

Email: s.arab@lelystad.nl

Website: www.lelystad.nl

Een landkaart van Suriname voor alle basisscholen in Suriname, uitwisseling tussen scholen, een huisvestingsproject in Paramaribo, verbeterde registratie van geneesmiddelen, verbetering van de drinkwatervoorziening in de binnenlanden, beeldende kunst uitwisselingen, trainingen voor bestuursambtenaren in districten... Het zijn allemaal voorbeelden van samenwerking tussen Surinaamse ministeries en districten enerzijds en Nederlandse overheden en VNG International anderzijds.

Het gaat om activiteiten waarbij vaak kennisoverdracht plaatsvindt. De gemeenten betrekken hun eigen ambtenaren bij de uitvoering van de projecten: contacten van collega-tot-collega waarbij een gemeenschappelijke taal wordt gesproken. Aan Nederlandse kant worden deze activiteiten gecoördineerd door het Suriname Platform, waarvan het secretariaat is ondergebracht bij VNG International. Deze brochure geeft een overzicht en voorbeelden van de activiteiten van de leden van het Suriname Platform en VNG International in Suriname en geeft een beeld van de ondertussen al bereikte resultaten